

ת"פ (באר שבע) 53688-09-22 - מדינת ישראל ע"י נ' בתיה דיין

ת"פ (באר-שבע) 53688-09-22 - מדינת ישראל ע"י נ' בתיה דיין מחוזי באר-שבע

ת"פ (באר-שבע) 53688-09-22

מדינת ישראל ע"י

ב"כ עו"ד חן עסיס לביא

נגד

בתיה דיין

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[31.12.2024]

כבוד השופט אלון גביון

ע"י ב"כ עוה"ד נס בן נתן

גזר דין

1. הנאשמת הורשעה ביום 04.07.23, על יסוד הודאתה בכתב האישום המתוקן, בעבירות המפורטות להלן:

א. תקיפה סתם - ריבוי עבירות לפי סעיף 379 לחוק העונשין התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

ב. תקיפה סתם של קטין על ידי אחראי - ריבוי עבירות לפי סעיף 382(ד) לחוק העונשין.

ג. התעללות בקטין או חסר ישע - עבירה לפי סעיף 368 סיפא לחוק העונשין.

ד. השארת ילד בלא השגחה - מספר עבירות לפי סעיף 361(אמצע) לחוק העונשין.

כתב האישום המתוקן והסדר הטיעון:

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום עסקה הנאשמת בטיפול בילדים ב"***

בעיר קריית מלאכי (להלן: "הגן"). הגן הינו גן פרטי המנוהל על ידי הנאשמת.

בגן 16 פעוטות בגילאי חצי שנה ועד גיל שלוש וחצי וביניהם בין היתר, ל.ג. יליד *** (להלן: "הפעוט א"), ב.ל.

יליד *** (להלן: "פעוט ב"), א.ב.ס. ילידת ** (להלן: "פעוטה ג"), ב.מ. *** (להלן: "פעוט ד"), א.ד. ילידת *** (להלן:

"פעוטה ו"), א.כ. ילידת 9**6 (להלן: "פעוטה ז"), ר.א. יליד *** (להלן: "הפעוט ח") ו- ל.ד. *** (להלן: "פעוטה

י").

בתקופה הרלוונטית לכתב האישום הנאשמת העסיקה מספר מטפלות וביניהן גם שתי קטניות בנות 16.

בנוסף לאמור במהלך שנת 2021-2022, אפשרה הנאשמת ל- נ.ש., קטינה ילידת ***להגיע לגן ולסייע לה בטיפול בפעוטות (להלן: "הקטינה"), לאחר שעות הלימודים ובחופש הגדול, אף בשעות הבוקר ובמהלך אותה תקופה במספר של הזדמנויות ולפרקי זמן קצרים, הנאשמת הותירה את הקטינה להשגיח על כלל הפעוטות בגן. בגן אין חלוקת תפקידים מסודרת והנאשמת ומטפלות המועסקות מחלקות ביניהן את הטיפול בפעוטות. הנאשמת והמטפלות לא עברו הכשרה לטיפול בפעוטות ו/או הכשרה בעזרה ראשונה. הגן נמצא בחלל אחד בו הפעוטות אוכלים, משחקים וישנים. בהזדמנויות רבות, בין התאריכים 19.6.22 ועד ה-4.08.2022 (להלן: "התקופה הרלוונטית"), הנאשמת, בהיותה אחראית על הפעוטות בגן, צעקה על הפעוטות בגן ותקפה שלא כדין את פעוט א', פעוט ב', פעוטה ג', פעוט ד', פעוטה ו', פעוטה ז', פעוט ח' ופעוטה י', אשר לתפיסתה לא צייתו לה, הפריעו או נהגו באלימות כלפי האחר. בחלק מהתקיפות המתוארות בנספחים לכתב האישום וכתוצאה מהן, בכו הפעוטות הנ"ל. הנאשמת תקפה את הקטינים הנ"ל, בין היתר בכך שהכתה אותם בידה בכל חלקי גופם, דחפה אותם, צבטה אותם, השתמשה נגדם בכוח מופרז ושלא לצורך כך לדוגמא: משכה בידיהם, תפסה את ידם בכוח, אחזה בסנטרם, הטיחה אותם לרצפה, לספה או ללול, הרימה אותם באוויר לעיתים ביד אחת והכל כפי שמפורט בנספחים 1-8 לכתב האישום ביחס לכל פעוט ופעוט, המהווים חלק בלתי נפרד מכתב אישום זה. חלק מהתקיפות היו לעיני הקטינה ולעיני כלל הפעוטות בגן. במהלך התקופה הרלוונטית, הנאשמת במעשיה בעובדות כתב האישום והנספחים לו ביצעה עבירה של התעללות נפשית כלפי הפעוטות הנ"ל וכלפי כלל הפעוטות בגן. זאת לאור תדירות המעשים המפורטים בנספחים לכתב האישום, הימשכותם, גילם הצעיר של הפעוטות הנ"ל, פערי הכוחות בינם לבין הנאשמת, עובדת היותם של הקטינים הנ"ל תלויים בה וחסרי יכולת של ממש להתגונן מפניה. כמו כן לאור העובדה שהנאשמת במעשיה חשפה את כלל הפעוטות בגן למעשי אלימות באופן ממושך ותדיר, נוכח גילם הצעיר ופערי הכוחות המובנים בינם לבין הנאשמת, כאשר בעצם החשיפה יש פוטנציאל לגרימת נזק לכלל הפעוטות. הנאשמת, במעשיה כמתואר בעובדות לעיל ובנספחים, בהיותה אחראית על הפעוטות, תקפה את הפעוטות הנ"ל שלא כדין וביצעה בכלל הפעוטות בגן מעשי התעללות נפשית. הנאשמת, במעשיה כמתואר לעיל, השאירה ילדים שטרם מלאו להם 6 שנים בלא השגחה ראויה, ברשלנות, ובכך סיכנה את חיי הילדים או את שלומם או את בריאותם. נספח 1 - הפעוט ל.ג. (פעוט א')

תאריך	שעה בהתאם לשעת DVR	תיאור האירוע
1. 16.6.22	08:03	פעוט א' ופעוט נוסף רבים בניהם. דבר מה נפל וגרם ללכלוך. הנאשמת הגיעה אל השניים, הכתה את פעוט א' ביד.
2. 23.6.22	15:51	הנאשמת אחזה בסנטרו של פעוט א', הרימה אותו מהסנטר כלפי מעלה, כך שהוא נאלץ לעמוד על קצות אצבעותיו ולאחר מספר שניות שחררה אותו.
3. 26.6.22	11:47	הנאשמת תפסה בידו של פעוט א' והכתה אותו מספר פעמים ביד ובפנים.
4. 28.6.22	10:28	הנאשמת ביקשה מהקטינה שתעביר לידיה את פעוט א', לאחר שהקטינה עשתה כן, אחזה בפניו ובידיו, הרימה אותו ביד אחד וגררה אותו מרחק קצר, למטבח והותירה אותו שם.
5. 28.6.22	15:43	פעוט א' פגע פניה של פעוטה ג' בנעל, הנאשמת הבחינה במעשה, משכה בחוזקה את הנעל מפעוט א', אחזה באזור הלסת של פעוט א' ונענעה את ראשו בעודה אוחזת בסנטרו.
6. 4.7.22	15:22	הנאשמת הכתה את פעוט א' שלוש פעמים בידו.
7. 4.7.22	15:50	לאחר שפעוט א' נשך פעוטה אחרת, הנאשמת הכתה אותו פעמיים בידיו.
8. 24.7.22	10:56	הנאשמת התכופפה לעברו של פעוט א', תפסה בזרועו, הושיבה אותו על הרצפה ליד המטבח, אחזה בסנטרו וסטרה לו שלוש פעמים

הנאשמת ישבה שמסביבה מספר פעוטות ובכללן הפעוט א'. בשלב מסוים תפסה את זרועו, משכה אוו (צ"ל - אותו) אליה, תפסה את פניו וצבטה אותו פעם אחת בלחיו ואז שבה וצבטה אותו שוב על לחיו.	08:41	28.7.22	.9
פעוט א' ישב בשולחן סמוך לאחת המטפלות. לאחר ששפך מים על השולחן ניגשה אליו הנאשמת והכתה אותו בידו.	11:51	28.7.22	.10
פעוט א' גרר כיסא בגן. הנאשמת תפסה את זרועו, הרימה אותו באוויר הושיבה אותו על הרצפה. פעוט א' זחל לכיוון הדלת והנאשמת תפסה אותו שוב, הרימה אותו באוויר, הושיבה אותו על הרצפה, תפסה את סנטרו והרימה את ראשו כלפי מעלה.	10:49	29.7.22	.11
נספח 2 - הפעוט ב.ל. (פעוט ב')			
תיאור האירוע	שעה בהתאם לשעת DVR	תאריך	
פעוט ב' הכה פעוט אחר והנאשמת בתגובה ניגשה אליו והכתה אותו בידו.	10:29	21.6.22	.1
פעוט ב' הכה פעוט אחר בראשו עם צעצוע. הנאשמת בתגובה הכתה אותו בידו מספר פעמים, הוציאה מידו א (צ"ל- את) הצעצוע ושה והכתה אותו בידו.	15:58	23.6.22	.2

3.	23.6.22	16:15	הנאשמת אחזה ברגליו של פעוט ב' והצמידה אותו זו לזו. פעוט ב' פיסק את רגליו והנאשמת נתנה לו מכה קלה ברגלו, החזיקה את סנטרו בידיה והטתה את ראשו אליה מספר פעמים.
4.	26.6.22	11:47	פעוט ב' התקרב לכיוון דלת הגן שנותרה פתוחה. הנאשמת בתגובה תפסה את ידו, הכתב (צ"ל - הכתה) אותו בידו, תפסה את פניו.
5.	28.6.22	16:10	פעוט ב' ניסה להכות פעוט אחר והנאשמת בתגובה הכתה אותו בידו ובפניו.
6.	29.6.22	08:15	פעוט ב' השליך חפץ והנאשמת בתגובה, אחזה בידו, גרר (צ"ל - גררה) אותו ביד אחד לאמצע החדר, אחזה בסנטרו והכתה אותו בידו מספר פעמים.
7.	30.6.22	10:08	הנאשמת ניגשה אל הלול בו היה פעוט ב', הרימה אותו וסטרה לפניו וידיו מספר פעמים, הוציאה מהלול את המזרן והחזירה את פעוט ב' ללול בלי המזרן.
8.	30.6.22	10:15	פעוט ב' ופעוט ד' רבו בניהם. הנאשמת תגובה (צ"ל - בתגובה) הכתה את פעוט ב' בפניו, מעוצמת המכה פעוט ב' נפל לתחתית הלול ללא המזרן.
9.	3.7.22	09:11	פעוט ב' הכה את אחד הפעוטות בגן. הנאשמת בתגובה הכתה אותו בידו מספר פעמים.
10.	3.7.22	12:54	פעוט ב' נעמד בלול. הנאשמת בתגובה הכתה אותו בפנים וביד.
11.	4.7.22	10:21	פעוט ב' ישב על כיסא אוכל והנאשמת הכתה אותו פעמים בידו.
12.	5.7.22	08:22	פעוט ב' הכה פעוט אחר והנאשמת בתגובה הכתה אותו בידו שלוש פעמים.
13.	6.7.22	15:46	פעוט ב' שיחק עם מגב והנאשמת בתגובה הכתה אותו בפניו ובידו מספר פעמים.

14.	6.7.22	15:54	הנאשמת הכתה את פעוט ב' מספר פעמים בפניו. כעבור כחמש דקות ניגשה אל פעוט ב' שאכל מעדן, הכתה אותו בידו, לקחה ממנו את המעדן, תפסה בידו, גררה אותו למטבח, שם ניקתה את פניו והכתה אותו פעם נוספת ביד.
15.	7.7.22	07:55	כעבור כעשר דקות בעשה (צ"ל - בשעה) 16:12 או בסמוך לכך, הכתה אותו הנאשמת מספר פעמים בידו, לאחר שהפעוט השליך צעצוע על הרצפה. פעוט ב' הכה פעוט אחר. הנאשמת בתגובה תפסה אוצו (צ"ל - אותו) ביד והכתה אותו בידו.
16.	13.7.22	08:27	פעוט ב' זרק חפץ לרצפה והנאשמת בתגובה תפסה אותו בידו והפילה אותו לרצפה.
17.	13.7.22	15:51	הנאשמת השכיבה את פעוט ב' על רגליה, נענעה את ראשו לצדדים והכתה אותו בידו.
18.	18.7.22	15:29	הנאשמת תפסה את זרועו של פעוט ב', הרימה אותו באויר, הושיבה אותו על כיסא והכתה אותו בידו.
19.	25.7.22	16:19	הנאשמת ניסתה לאחוז בסנטרו של פעוט ב', אך הוא התחמק מאחיזתה. היא בתגובה תפסה אותו ביד דחפה אותו והושיבה אותו על הספה.
20.	27.7.22	16:26	פעוט ב' הכה פעוט אחר והנאשמת בתגובה הכתב (צ"ל - הכתה) אותו פעמיים בגופו.
21.	28.7.22	15:56	הנאשמת הוציאה מידו של פעוט ב' את המשחק בו שיחק. פעוט ב' בתגובה הכה את הנאשמת בידה והיא בתגובה הכתב (צ"ל - הכתה) אותו מספר פעמים בגופו ובידו.

22. 31.7.22 16:20 פעוט ב' הושיט ידו לעבר טלפון בשידת החתלה.
הנאשמת בתגובה הכתה אותו בידו והושיבה אותו
על הרצפה.

נספח 3 - פעוטה א.ב.ס. (פעוטה ג')

תאריך	שעה בהתאם לשעת DVR	תיאור האירוע
1. 26.6.22	11:47	פעוט א' ופעוטה ג' ישבו בשולחן. הנאשמת הסתובבה אליהם, אחזה בפניה של פעוטה ג' והכתה אותה בידה.
2. 29.6.22	09:49	פעוטה ג' ופעוט נוסף רבו בניהם. אחת הסייעות הפרידה, אבל הנאשמת בקשה שיביאו אליה את קטינה ג' ולאחר שהעבירו אליה את קטינה ג' היא הושיבה אותה על הרצפה סמוך למטבח והכתה אותו (צ"ל - אותה) פעמיים בידה.
3. 30.6.22	12:20	פעוטה ג' הכתה פעוט אחר בגן. הנאשמת בתגובה הכתה פעמיים את פעוטה ג' בפניה.
4. 1.7.22	09:04	פעוטה ג' רבה עם פעוט אחר. הקטינה הפרידה ואחזה בפעוטה ג' בידה. פעוטה ג' נשכה את הקטינה והנאשמת בתגובה סטרה לה בפניה, תפסה אותה בידה וגררה אותה על רצפת הגן
5. 6.7.22	15:27	פעוטה ג' אחזה דבר מה בידה. הנאשמת ניגשה אליה תפסה אותה בידה, אחזה בפניה והרימה אותה למטבח
6. 15.7.22	09:17	פעוטה ג' דחפה פעוט אחר. הנאשמת בתגובה תפסה את ידה של פעוטה ג', הפילה אותה לרצפה והכתה אותה מספר פעמים בידה.
7. 24.7.22	15:27	הנאשמת אחזה בחוזקה בסנטרה של פעוטה ג', שלוש פעמים עד שפעוטה ג' פרצה בבכי.
8. 3.8.22	08:17	הנאשמת תפסה את פעוטה ג' ביד וגררה אותה עד סמוך לארונות המטבח בגן, שם שחררה את אחיזתה הושיבה אותה על הרצפה.
9. 4.8.22	16:20	הנאשמת תפסה את פעוטה ג' ביד, הרימה אותה באוויר והושיבה אותה.

נספח 4 - פעוט ב.מ. (הפעוט ד')

תאריך	שעה בהתאם לשעת DVR	תיאור האירוע
1. 26.7.22	08:05	פעוט ד' משך צעצוע מצוואר פעוט אחר. הנאשמת בתגובה הכתה אותו פעמיים ביד
2. 28.7.22	08:26	הנאשמת הכתה את פעוט ד' בסנטר וביד

נספח 5 - הפעוטה א.ד. (להלן: פעוטה ו')

תאריך	שעה בהתאם לשעת DVR	תיאור האירוע
1. 6.7.22	15:46	הנאשמת הכתה את פעוטה ו' פעמיים על ידה.

2. 28.7.22 10:59 פעוטה ו' חטפה בקבוק מידו של פעוט אחר והנאשמת בתגובה משכה בקבוק מים מידה של פעוטה ו'. מעוצמת המשיכה פעוטה ו' נפלה. הנאשמת הכתה את פעוטה ו' שלוש פעמים בגופה
4. 28.7.22 15:56 הנאשמת תפסה את ידה של פעוטה ו' והרימה אותה באוויר ללול הסמוך.
- נספח 6 - הפעוטה א.כ. (פעוטה ז')
תאריך שעה בהתאם לשעת DVR
1. 6.7.22 15:57 הנאשמת ניגשה אל פעוטה ז' שהייתה עם מוצץ בפיה וחתיכת בד בידה, הוציאה מפיה את המוצץ ולקחה מידה את הבד והפעוטה החלה לבכות.
- נספח 7 - הפעוט ר.א. (הפעוט ח')
תאריך שעה בהתאם לשעת DVR
1. 29.6.22 09:03 תיאור האירוע
פעוט ח' ופעוטה נוספת החלו לריב. הנאשמת בתגובה הכתה את פעוט ח' מספר פעמים בפניו עד שהחל לבכות.
- נספח 8 - הפעוטה ל.ד. (פעוטה י')
תאריך שעה בהתאם לשעת DVR
1. 3.7.22 12:21 תיאור האירוע
פעוטה י' התנגשה בפעוטה אחרת והשתיים החלו לבכות. הנאשמת בתגובה תפסה את זרועה של פעוטה י', גררה אותה על רצפת הגן, אחזה בסנטרה ונענעה את ראשה לצדדים. בהמשך הכתה אותה בגבה, בפניה ובלחי ואז הושיבה אותה על הרצפה.
3. 24.7.22 08:35 הנאשמת ניגשה אל פעוטה י' והכתה בזרועה.
4. 27.7.22 11:21 הנאשמת צבטה את פעוטה י' בזרועה.
5. 28.7.22 11:59 הנאשמת ניגשה אל פעוטה י' ששכבה על מזרון, תפסה אותה הרימה את פלג גופה עליון באוויר והטיחה אותה על גבי המזרון.
3. הנאשמת הורשעה בעבירות שבכתב האישום המתוקן במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש, והצדדים עתרו לקבלת תסקיר לעונש משירות המבחן.
4. ביום 21.09.23 הגיש הסניגור בקשה לקביעת מועד דיון וזאת לאחר שהנאשמת "הביעה את רצונה לחזור בה מהסדר הטיעון".
- ביום 18.01.24 התקיים דיון בבקשת הנאשמת ובא כוחה הסביר כי הבקשה לחזרה מהודיה מתייחסת בעיקר להרשעתה בעבירת ההתעללות. ביום 01.02.24 ניתנה החלטה מפורטת בגדרה נדחתה בקשת הנאשמת לחזור בה מהודייתה.
5. ביום 06.03.24 הגישה המאשימה בקשה לעריכת תסקיר קורבנות עבירה, וביום 17.03.24, לאחר קבלת עמדת ההגנה, נעתרתי לבקשה והוריתי למפקחת על נפגעי העבירה להגיש תסקיר קורבנות עבירה.

תסקיר שירות המבחן:

6. בתסקיר שירות המבחן מיום 15.08.24 נסקרו קורות חייה והרקע האישי והמשפחתי של הנאשמת. הנאשמת, בת כ- 55, נשואה ואם ל-6 ילדים בגירים. מזה כשנתיים אינה עובדת. לפני כן, ובמשך 5 שנים הייתה בעלת גן. הנאשמת סובלת מאסתמה חמורה ולדבריה מוכרת כבעלת 100 אחוזי נכות. על רקע מחלתה הייתה נתונה באשפוזים חוזרים ונדירים ונעזרת במחולל חמצן ובכיסא גלגלים.

הנאשמת נשרה מלימודים לאחר 10 שנות לימוד והחלה להשתלב בתעסוקה בגיל 14 על רקע מצב סוציאקונומי נמוך של משפחתה. במשך כ-22 שנים, עובר לפתיחת הגן שהיה בבעלותה, עבדה בעבודות ניקיון ומשק בית ומזה כשנתיים, מאז ביצוע העבירות נשוא תיק זה, מובטלת וזכאית לקצבת נכות. באשר למשפחתה הגרעינית, הנאשמת כאמור נשואה ואם לשישה ילדים בגירים בגילאים 21-33. לדבריה כולם בעלי משפחות, משכילים, משולבים בתעסוקה איכותית וחלקם משרתים במילואים. הנאשמת תארה קשר קרוב ותומך עם ילדיה והדגישה מאמציה להקנות להם חינוך ובו ערכים חיוניים. הנאשמת נעדרת עבר פלילי ושללה שימוש בחומרים משני תודעה.

באשר לעבירות בהן הורשעה, הכירה בכך שנקטה באלימות כלפי הילדים אך הכחישה מהמיוחס לה וצמצמה מחומרת אלימותה ונימקה אותה בטיעונים שונים. לדבריה העבירות בוצעו על רקע התפיסה החינוכית בה מחזיקה על פיה אלימות, גם אם קלה לתפיסתה, מוצדקת לצורך הצבת גבולות לילד. לדבריה נקטה באלימות כאשר הילדים נהגו באלימות כלפי ילדים אחרים והאמינה כי יש להכות קלות על ידיו ופיו על מנת ללמדו כי מעשיו אסורים. כן לדבריה, על מנת ללמד ילד שלא להתנהג באלימות כלפי האחר, הדגימה לילדים על גופם, לדבריה בעוצמה חלשה ולא מכאיבה, את התנועה של ההתנהגות האלימה שהם עשו ובכך לתפיסתה הסבירה להם כי הדבר לא נעים.

הנאשמת שתפה גם אודות יחסים מורכבים מול הורי הילדים שלדבריה אופיינו בהעדר גבולות, ותארה מצבים שבם רצתה לרצות את הורי הילדים ולקחה את הילדים להשגחתה גם מחוץ לשעות העבודה ולעיתים אף ללא תמורה, והוסיפה כי הייתה הנחיה של חלק מההורים לפעול כך מול ילדיהם כאשר הם נוהגים באלימות כלפי ילדים אחרים. שירות המבחן התרשם כי הנאשמת השליכה בכך את האחריות למצבם של הילדים תחת השגחתה גם על הורי הילדים.

שירות המבחן התרשם כי הנאשמת מרוכזת בעיקר במחירים האישיים הכבדים אותם משלמת בחיי היומיום שלה והתקשתה להתייחס למעשיה הפוגעניים. הנאשמת התקשתה לייחס לעצמה התנהגויות אלימות ופוגעניות כלפי האחר ובעיקר כלפי הפעוטות חסרי הישע אשר היא אמונה על טיפולם. הקושי ניכר במיוחד נוכח תפיסתה העצמית כאישה המתפקדת באופן תקין בדרך כלל, ללא פגיעה באחרים, וכמי שמתמסרת בחייה לסייע ולטפל באחרים. הנאשמת מתקשה להכיל הפער המשמעותי ומתוך כך מתקשה להתייחס לעומק למעשים בהם מואשמת והשלכותיהם עם הפעוטות.

שירות המבחן העריך כי הנאשמת זקוקה להעמקה ובחינה עצמית באשר לדפוסיה האלימים שעמדו ברקע לבחירותיה ופעילותה בעבירות הנוכחיות. הנאשמת מסרה כי לתפיסתה אינה זקוקה לטיפול בתחום האלימות מפני שכיום אינה בעלת גן ולאחר מקרה העבירה לא תחזור לטפל בילדים ולדבריה זקוקה לטיפול בחוויות הטראומטיות שחוותה מאז המקרה. שירות המבחן התרשם שהנאשמת מרוכזת במחירים האישיים שמשלמת ואינה פנויה בשלב זה לבצע התבוננות על חלקיה האלימים ולבחון התנהלותה.

לאור האמור, המליץ שירות המבחן על ענישה מוחשית, מרתיעה ומציבת גבול ברור למעשיה וביקש שככל ויוטל על הנאשמת עונש מאסר בפועל, תשולב הנאשמת בהליך טיפולי במסגרת כותלי הכלא. עוד המליץ שירות המבחן כי גורמי הטיפול בשב"ס ייקחו בחשבון מצבה הבריאותי של הנאשמת.

תסקיר נפגעי עבירה:

7. תסקיר נפגעי עבירה מיום 14.08.24 התייחס לשבעה פעוטות מתוך השמונה לאחר שהוריו של הפעוט ח' בחרו שלא ייערך תסקיר בעניינו.

בהחלטתי מיום 03.09.24, נוכח האמור בתסקיר נפגעי עבירה, מטעמים שבטובת הקטינים ובשים לב לעמדת ב"כ המאשימה, התרתי עיון בתסקיר לב"כ הצדדים בלבד. בהתאם לסעיף 191א(א) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב - 1982 הוריתי למפקחת על נפגעי העבירה להגיש תמצית מן המידע העובדתי הכלול בתסקיר בו תוכל הנאשמת לעיין. תמצית עובדתית של תסקיר נפגעי עבירה הוגשה לתיק ביום 08.09.24.

8. בחלקו הראשון של תסקיר נפגעי עבירה הובא חומר מקצועי העוסק בפגיעה בילדים בגיל הרך ובהשלכות עמן מתמודדים הנפגעים והוריהם. בחלקו השני של התסקיר תוארו ההשלכות כפי שבאו לידי ביטוי בקרב כל נפגע עבירה והוריו בנפרד, אך מפאת צנעת הפרט לא אפרט מעבר לנדרש.

9. בחלקו הראשון של התסקיר צוין כי בספרות המקצועית ידוע ששלושת השנים הראשונות בחייו של הפעוט הנן קריטיות להתפתחות מוחו. קצב התפתחות המוח בשנים אלו הנו מהיר ומושפע מאוד מהסביבה, והתפתחות הילד בגיל הרך היא תוצר גומלין בין המרכיבים הביולוגיים, הרגשיים והסביבתיים שלו. עוד צוין כי התפתחות מוחו של פעוט תלויה במידה ובסוג הגרייה הסביבתית שאליה הוא נחשף, וכך לדוגמה לקשר רגשי מיטיב עם הסביבה הקרובה ודמויות טיפול משמעותיות, עשויה להיות השפעה מכרעת על התפתחותו של הפעוט. בנוסף, מחקרים מראים כי חשיפה לאירועים טראומטיים עלולה לפגוע בחלקים במוח האחראים על וויסות פחדים וחרדות, כמו כן לפגוע ביכולת של הילד לזהות סכנות.

עוד צוין בחלקו הראשון של התסקיר כי ילדים בגיל הרך הם הפגיעים ביותר לסבול מהתעללות והזנחה וזאת בשל התלות המוחלטת בדמויות המטפלות וחוסר היכולת שלהם להתגונן או לפנות לבקשת עזרה. העדר היכולת של הילד הצעיר לתמלל את האירוע ולתת פשר לאירועים, הוא שהופך את האירוע לבעל השלכות קשות ארוכות טווח. חלק מההשלכות יכולות לבוא לידי ביטוי במאפיינים התנהגותיים, כגון קושי בוויסות עצמי, תוקפנות ואימפולסיביות. מבחינה קוגניטיבית השלכות הפגיעה יכולות לבוא לידי ביטוי גם בקשיי למידה, עיכובים שפתיים ובעיות קשב וריכוז. בהיבט הרגשי עלול להיות קושי בשליטה על רגשות וזיהויים, רגישות גבוהה למצבי לחץ וחוסר מסוגלות. בהקשר של מערכת יחסים ייתכנו הפרעות תקשורת, קשיים בהבנת אינטראקציות חברתיות וקשיים ביצירת קשרים עם קבוצת השווה. בנוסף להורים, מטפלת או גננת שווה עם הפעוט מספר שעות רב ביום וממלאת את התפקיד של המטפל הראשי שהנו משמעותי ביותר להתפתחותו התקינה. התינוק חש כי צרכיו נראים ומסופקים על ידי הגורם המטפל ובכך מתבססת אצלו התחושה שהעולם הוא טוב ושיש לו על מי לסמוך. כאשר המטפל אינו נותן מענה לצרכי התינוק, נפגעת היכולת שלו להאמין ולחוש ביטחון בעולם. פגיעה זו עלולה לשבש את היכולת לכוון מערכות בריאות וחזקות ומערערת את האמון של הילד בעצמו וביכולתו להצליח. אם צרכיו הפסיכולוגיים הראשוניים הללו אינם נענים, הוא יחוש כי אינו יכול לסמוך על עצמו והסביבה, ויפתח חשדנות או חוסר אמון בסיסי.

עוד פורט בתסקיר וכעולה מהספרות המקצועית, בשנים הראשונות להתפתחותו של הילד, נבנים ומתעצבים התשתית לאישיותו, הבסיס לתפיסתו העצמית והמודל הראשוני לאופן יצירת קשרים בין אישיים.

המטפלת במסגרת החינוכית, אמונה על התפתחותם של הפעוטות וקידום יחסים הדדיים, פיתוח יכולת לחשוב ולהביע אמפתיה ולראות את מצוקתו של האחר. המטפלת מהווה מודל עבור הילדים, תוך שהיא משתמשת בשפה רגשית וביאור מילולי של מצבים חברתיים קונפליקטואליים. התנהלות זו של הדמות המטפלת ויצירת מרחב מכיל בגן, מהווים תשתית לימודית רגשית ממנה הילד לומד, ואותה הוא מפנים בנוסף למודל שיש לו בבית.

עוד צוין בתסקיר כי 'טראומטיזציה רגשית' הנו מושג המתאר מצב של לחץ רגשי הנוצר בעקבות קשר קרוב עם נפגע טראומה. הטראומה המשנית נוצרת בשל מעורבות אמפתית עם הנפגע הישיר, ובשל חשיפה לחומרים הקשורים לפגיעה שעבר. הורים שמלווים את ילדיהם הפגועים, נאלצים להתמודד עם תסמינים שונים הנעים על הרצף של תסמינים פוסט טראומטיים כגון קשיי שינה ועוררות יתר, ועד שינויים בתפיסת המציאות כגון חוסר אמון באנשים ותפיסת העולם כמקום לא מוגן. לצד תגובות אלו, בעת חשיפת פגיעה בילד, על פי רוב, ההורים חווים גם רגשות עזים של כאב, זעם, חוסר אונים והשפלה, חרדה ואשמה. בתוך כך, עליהם להצליח להוות כתובת עבור ילדם, שהנו נפגע הטראומה הישיר.

10. כאמור, בחלקו השני של תסקיר נפגעי עבירה תוארו השלכות מעשיה של הנאשמת כפי שבאו לידי ביטוי בקרב כל נפגע עבירה בנפרד, ובכללם סימני מצוקה וחוסר שקט, חרדות, קושי בדחיית סיפוקים, קושי להשתלב במסגרת חדשה ובעיות התנהגותיות שונות לרבות תוקפנות ואלימות, רגרסיה התפתחותית וקשיי שינה. כל פעוט וההשלכות שלו. התסקיר פרט גם את השלכות הפגיעה על כל משפחה בנפרד, ובכלל זאת הקושי להתמודד עם תסמינים פוסט טראומטיים של הפעוט, הקושי לתת אמון במטפלות וגננות, תחושות אשם, קשיים זוגיים וקשיים כלכליים. כל משפחה וההשלכות שלה.

יוער כי ע"פ האמור בתסקיר, ההורים ייחסו לנאשמת גם מעשים שלא מוזכרים בכתב האישום ואשר לא הורשעה בגינם.

11. בסיום תסקיר נפגעי העבירה נכתב כי אין ספק כי הפעוטות נפגעו מידי הנאשמת בהיותם צעירים מאוד וכי: "אין ספק כי הפגיעה השפיעה על חיי כלל הילדים באופן קשה ומשמעותי. חלק מהשלכות הפגיעה באות לידי ביטוי כבר כעת וחלקם צפוי שיבואו לידי ביטוי רק ברבות השנים. המשמעות של גדילה על גבי מצע פגוע, עשויה להשפיע על ההתפתחות הכללית של הנפגעים לאורך כל חייהם, שכן הפגיעה מייצרת קשיי תפקוד והתנהגות שונים, אשר, כמו כדור שלג, מובילים לקשיים ופגיעות נוספות.

גם הורי הנפגעים ושאר בני המשפחה הינם קורבנות ישירים למעשיה של הנאשמת. ההורים הפקידו את היקר להם מכל בידיה של הנאשמת ועד היום הם מתמודדים עם השפעות הפגיעה בילדיהם.

הורי הנפגעים נושאים עיניהם לבית המשפט, בתקווה לצדק שיעשה ולהשבת תחושת הביטחון והאמון בעולם כמקום מוגן וטוב. אנו מקווים שמגזר הדין שיינתן, המשפחות יוכלו לשאוב נחמה שתביא מזור לכאבם".
ראיות לעונש:

12. במסגרת הראיות לעונש (ובמהלך הטיעונים לעונש) הגישה המאשימה:

א. ת/1 - ת/8 - תמונות של הפעוטות: א', ב', ג', ד', ז', ח', והאחיות ו' ו-י'.

ב. ת/9 - תקליטור הכולל מדגם של סרטונים.

ג. ת/10 - מכתב מיום 13.10.24 החתום על ידי רע"ן רפואת אסירים שב"ס, סג"ד ד"ר מרים מדר בעניינה של הנאשמת.

13. כמו כן מטעם המאשימה העידו שלושה מהורי הפעוטות:

א. מר י.ד, אביהן של הפעוטות ו' ו-י' - לדבריו ובתמצית, חווה את האירוע בצורה מאוד קשה. העד הוסיף כי הבנות נוקטות באלימות, צעקניות וחסרות סבלנות וקיים עיכוב התפתחותי בעיקר אצל הבת הגדולה. לדבריו הוא ואשתו נתנו אמון גדול בנאשמת אך לאחר שצפו בסרטונים "חטפנו סטירה לפנים".

ב. מר ש.ב, אביו של הפעוט ב' - לדבריו ובתמצית, מידי שבוע נאלץ ללכת לגן של בנו מאחר ונוהג באלימות. האב הוסיף כי הבן לא נגמל ממוצץ למרות שבעוד חודשיים יהיה בן 4 שנים. לדבריו לא תפקד במשך מספר חודשים. סירב להאמין בהתחלה כי הנאשמת פגעה בפעוטות מאחר וראה בה כסבתא שלישית לבנו, אך לאחר שצפה במשטרה בחלק מהסרטונים חשכו עיניו. לדבריו חשב בהתחלה כי השינוי בהתנהגותו של בנו קשור לגירושיו אך הבין כי הדבר נובע מהמכות שקיבל מהנאשמת. העד הוסיף כי לאחר גירושיו הנאשמת היתה שולחת לו מידי פעם עוגות ואוכל של הגן.

ג. גב' ח.ג, אמו של הפעוט א' - לדבריה ובתמצית, במהלך השנתיים שחלפו חייה השתנו מקצה לקצה וכיום סובלת מחרדות ואינה סומכת על איש. העדה הוסיפה כי לא יכלה לתפקד, היתה מרותקת למיטה ובדיכאון. לדבריה התנהגות בנה לא תקינה, סובל מהתקפי זעם, סיוטים בלילה, רוצה כל הזמן שיאהבו אותו, שלא יפגעו בו ונפשו מצולקת.

14. מטעם ההגנה בשלב הראיות לעונש (ובמהלך הטיעונים לעונש) הוגשו:

א. נ/1- מסמכי הביטוח הלאומי ואסופת מסמכים רפואיים של הנאשמת.

ב. נ/2- תקליטור + דיסק און קי הכוללים מצגת סרטונים ותמונות.

ג. נ/3 - טבלת סרטונים מחומר החקירה.

ד. נ/4 - בורשור שיימינג נגד הנאשמת.

ה. נ/5 - סיכום ביקור במיון מיום 17.07.24 ותעודת לוחם במילואים של אסיף דין - בן הנאשמת.

ו. נ/6 - תעודת לוחם ואישור שירות חובה של מתן דין - בן הנאשמת.

ז. נ/7 - חוות דעת רפואית מיום 13.08.24 של ד"ר כאפח אבו עמשה.

ח. נ/8 - מסמך רפואי מיום 08.02.24 החתום ע"י דר' אביטל אבריאל.

ט. נ/9 - אסופת מסמכים רפואיים של הנאשמת.

י. נ/10(א)-נ/10(ז) - מאמרים רפואיים המוזכרים בחוות דעתו של ד"ר אבו עמשה.

יא. נ/14- נוהל 04-0003, מערך רפואה -שב"ס שכותרתו "ועדת חריגים רב מקצועית בנושאים רפואיים".

יב. נ/15 - דו"ח לשכת הסניגוריה הציבורית הארצית "תנאי המעצר והמאסר במתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר בשנים 2021-2022".

15. כמו כן מטעם ההגנה העידו:

א. מר אסיף דיין, בנה של הנאשמת - לדבריו ובתמצית, בן 29, משרת כלוחם במילואים ונלחם כיום בעזה. העד הוסיף כי נפצע במהלך מלחמת "חרבות ברזל" מרסיס בירך אך לאחר יומיים חזר לגדוד וללחימה. לדבריו, אמו חינכה אותו לערכים ולאהבת הארץ והיא דמות מאוד חשובה בחייו. לאחר התפוצצות הפרשה "התפרק". העד שיתף אודות השיימינג שחוזה שבעטיו נאלץ לעזוב את עיר הולדתו ולעבור למרכז. לדברי העד אמו לא בריאה, רזתה, המראה שלה השתנה והיא כבר לא אותו דבר.

ב. מר מתן דיין, בנה של הנאשמת - לדבריו ובתמצית, בן 23, שירת כלוחם בגבעתי, לקח חלק במלחמת "חרבות ברזל" ו"שומר חומות", וכיום מאבטח בבתי שרים. העד הוסיף כי אמו דחפה אותו לשרת בצבא ותמכה בו. הוסיף כי כשהלך ברחוב אנשים השפילו אותו בשל המיוחס לאמו.

ג. גב' רינת אבו, בתה של הנאשמת - לדבריה ובתמצית, בת 32, אמה תמיד דאגה למשפחה ומגיל קטן זוכרת שעבדה בשלוש עבודות וניקתה בתים. העדה הוסיפה כי אמה אהבה את ילדי הגן כמו את נכדיה והיתה משתפת את המשפחה בהתפתחות שלהם. ילדי הגן לא רצו לזוז ממנה, החזיקו אותה בידיים וכאשר ההורים היו באים לקחת אותם הם לא רצו ללכת אליהם. העדה שיתפה אודות השיימינג הקשה שחוותה המשפחה ולדבריה אמה התבגרה ב- 40 שנה, בקושי נושמת ורוב היום במיטה עם משאפים וחמצן.

ד. ד"ר כפאח אבו עמשה (בהמשך לחוות דעתו-נ/7).

טיעוני הצדדים לעונש:

16. ב"כ המאשימה הגישה טיעוניה בכתב (ת/11), והוסיפה טיעוניה בעל פה.

לדברי ב"כ המאשימה, ובשונה ממקרים אחרים שנדונו עד כה, יש לקבוע מתחם עונש נפרד

לכל אחד מהנפגעים וזאת נוכח האינטרס העצמאי לשמירה על גופו של כל אחד מנפגעי העבירה, ולאחר מכן מתחם עונש כולל:

ביחס לפעוט א' (11 אירועים) מתחם שנע בין 24-42 חודשי מאסר וענישה נלווית של מאסר על תנאי ופיצוי.

ביחס לפעוט ב' (23 אירועים) מתחם שנע בין 40-60 חודשי מאסר וענישה נלווית של מאסר על תנאי ופיצוי.

ביחס לפעוטה ג' (9 אירועים) מתחם שנע בין 20-36 חודשי מאסר וענישה נלווית של מאסר על תנאי ופיצוי.

ביחס לפעוטה ד' (2 אירועים) מתחם שנע בין 12-18 חודשי מאסר וענישה נלווית של מאסר על תנאי ופיצוי.
ביחס לפעוטה ו' (4 אירועים) מתחם שנע בין 15-24 חודשי מאסר וענישה נלווית של מאסר על תנאי ופיצוי.
ביחס לפעוטה ז' (אירוע 1) מתחם שנע בין מאסר על תנאי עד תשעה חודשי עבודות שירות ופיצוי.
ביחס לפעוט ח' (אירוע 1) מתחם שנע בין 6-12 חודשי מאסר וענישה נלווית של מאסר על תנאי ופיצוי.
ביחס לפעוט י' (5 אירועים) מתחם שנע בין 15-24 חודשי מאסר וענישה נלווית של מאסר על תנאי ופיצוי.
לאור האמור, המאשימה עתרה למתחם עונש הולם כולל הנע בין 6 ל-9 שנות מאסר, אך נוכח מצבה הרפואי של הנאשמת הסכימה להעמיד הנאשמת בשליש התחתון של המתחם, הגם שלשיטתה היה ראוי לגזור על הנאשמת עונש המצוי בשליש העליון-האמצעי של המתחם. בנוסף עתרה המאשימה לגזור על הנאשמת מאסר על תנאי ופיצוי כספי משמעותי לכל אחד מהפעוטות.
לדברי ב"כ המאשימה, הנאשמת פגעה באופן כללי בערכים המוגנים הכוללים בריאות הגוף והנפש, האוטונומיה של הפרט על גופו והזכות לכבוד. עוד פגעה הנאשמת בחובה הבסיסית להגן על קטינים חסרי ישע ומניעת פגיעה בהם. כמו כן, פגעה הנאשמת באופן חמור באמון הבסיסי שהוענק לה על ידי הורי אותם ילדים אשר הפקידו בידיה את היקר להם מכל, ופגעה בחובתה לשמור, לגונן, להגן ולהקפיד על שלומם, רווחתם, בריאותם ושלמות גופם ונפשם.
המאשימה הדגישה כי הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו חמורה שבעתיים ונמצאת ברף הגבוה בהתחשב בזהותם של הנפגעים, פעוטות רכים בשנים, חסרי ישע ויכולת להתגונן ולהתבטא מפני מעשי הנאשמת, אשר נעדרה כל חמלה, אמפתיה ואנושיות.
לשיטת המאשימה, הנאשמת ששמשה כמנהלת הגן והראשונה בהיררכיה הטילה אימה על פעוטות בגן, העמידה אותם בסיכון, בפחד, בחויית השפלה אשר השלכותיה בחלקן עוד נסותרות מן העין כפי שעולה מתסקיר קורבנות העבירה שהוגש לתיק.
במקרה שבענייננו, כמו גם במקרים דומים, עוצמת הפגיעה מתעצמת בשל הפגיעה בציבור הרחב ובפרט בציבור ההורים השולחים את ילדיהם למסגרות חינוך. זאת ועוד, הפגיעה בענייננו מתעצמת גם בשל השלכותיה על צוותי החינוך והטיפול שרוב רובם אנשים מסורים שזו שליחותם.
המאשימה הפנתה לתיקון 143 לחוק העונשין, מיום 30.06.2022, במסגרתו תוקן החוק בדרך של הוספת סעיף 382(ד) וכן הוראת שעה למשך שנתיים במסגרתה הוסף סעיף 368(ג1) שכותרתו: "עונש מזערי-הוראת שעה". התיקון הנ"ל כמו גם דברי הסבר להצעת החוק מלמדים אודות המסר שיצא מידי המחוקק.

המאשימה הוסיפה כי מאחר והעבירות בענייננו נעברו בתפר, חלקן לפני התיקון וחלקן אחרי, על בית המשפט ליתן ביטוי להחמרת הענישה של המחוקק שהביא לידי ביטוי לא רק את אלמנט האלימות אלא גם אלמנט הפרת יחסי אמון. נטען כי על בית המשפט להחיל את רוח התיקון גם ביחס לעבירות שנעברו לפני התיקון לחוק. נטען כי בגזירת עונשה של הנאשמת על בית המשפט להשים לנגד עיניו את תכלית הענישה, גמול והלימה, כשיקולי הבכורה. כמו כן על בית המשפט להשים לנגד עיניו את חשיבות הרתעת הרבים לתופעה שהפכה "למכת מדינה" כפי שהדבר בא לידי ביטוי בהחמרה בחוק ובפסיקה.

באשר לנסיבות ביצוע העבירות נטען כי הנאשמת, אשת חינוך וכבעלת הגן, ביצעה מעשי תקיפה והתעללות כלפי הקטינים בהזדמנויות רבות, יום אחר יום ולעיתים אף מספר פעמים ביום, משך תקופה של כחודש וחצי. ב"כ המאשימה הוסיפה כי הנאשמת התנהגה כלפי הפעוטות באופן אלים ואגרסיבי, צעקה עליהם והטילה עליהם מורא ופחד, פגעה בגופם ובנפשם הרכה וגרמה להם לנזקים נפשיים, רגשיים והתפתחותיים - ידועים ולא ידועים כפי שמפורט בהרחבה בתסקיר נפגעי עבירה. נטען כי יש ליתן משקל נוסף בבחינת הנזק לחומרא, גם זה הפוטנציאלי, שכן לא צריך להיות ספק כלל כי מעשים אגרסיביים, אלימים ואכזריים כאלו באופיים כלפי פעוטות חסרי ישע, עלולים לפגוע בהם מבחינה פיסית ורגשית והשלכות המעשים אף יכולות לתת אותותיהן לתקופה ממושכת. נטען כי הנזקים שגרמה הנאשמת במעשיה משפיעים לא רק השפעה ישירה על הפעוט ועל רווחתו ושלומו, אלא גם על המעגל של הוריו, המטפלים בו, מערכת היחסים בינם לבין הילד, בינם לבין בני משפחה אחרים ויכולתם ליתן אמון בגורם חינוכי אחר מכאן ולהבא.

נזקי מעשי הנאשמת כוללים גם את רגשות האשם אשר מציפים תדיר את ההורים, הפגיעה בתחושת המסוגלות ההורית והמסוגלות לתת אמון בכל אחד בכלל ובגורם חינוכי והצורך בגיוס משאבים נפשיים וכלכליים לשיקום התא המשפחתי שנהרס עקב מעשי הנאשמת. נטען כי במעשיה גם חשפה הנאשמת את יתר ילדי הגן להתנהגות אלימה יומיומית, מבזה ומטילה אימה ומשתקת תוך ניצול חוסר האונות של הפעוטות הרכים בשנים, חוסר היכולת שלהם להתגונן ולספר מה נעשה בהם. המאשימה ביקשה להדגיש כי חלקה של הנאשמת בביצוע המעשים הוא החלק המרכזי. היא המנהלת של הגן והיא זו שנהגה באלימות כלפי הילדים וניצלה את כוחה כלפי הפעוטות ואת מעמדה כלפיהם.

במסגרת הטיעונים בכתב (ת/11) הפנתה המאשימה לפסיקה המלמדת אודות מגמת ההחמרה ומדיניות הענישה הנהוגה, כאשר נקודת המוצא היא כי בעבירות אלו יש להטיל עונש מאסר לריצוי בפועל, ואף למשך זמן משמעותי, בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה.

באשר לגזירת העונש בתוך המתחם הפנתה המאשימה לגילה של הנאשמת (יולדת 1969) ולעובדה כי היא נעדרת עבר פלילי קודם. הנאשמת נעצרה ביום 23.08.22 ושחררה ביום 25.08.22 ואז נעצרה שוב ביום 13.09.22 ושחררה ביום 02.10.22. הנאשמת שהתה במעצר בית מחוץ לקריית מלאכי עם "חלונות", בהמשך הוחזרה לקריית מלאכי למעצר בית מלא ולאחר שהודתה והורשעה הוקלו תנאי שחרורה.

כפי שהדבר נלמד מהפסיקה, המאשימה טענה כי יש ליתן משקל רב לשיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים בגדרו של מתחם העונש, וזאת בשים לב לחומרת העבירות ולנסיבות ביצוען והצורך להוסיף ולבער את הנגע תוך העברת מסר חד וברור בדבר התופעה הבזויה שהפכה מכת מדינה.

ב"כ המאשימה הוסיפה כי מתסקיר שירות המבחן עולה תמונה עגומה של נאשמת שלא מבינה מה עשתה, עסוקה בטרומה שנגרמה לה ולא מצליחה להבין ולהפנים מה היא גרמה לפעוטות ולמשפחתם. הנאשמת הכירה שנקטה באלימות, אבל הכחישה חלק, צמצמה את חומרת האלימות שנקטה ונימקה זאת בתפיסה חינוכית. לדידה האלימות מוצדקת לצורך הצבת גבולות. כמו כן היא הדגימה לילדים אלימות כדי ללמדם שלא להתנהג באלימות. עוד עולה מהתסקיר כי הנאשמת הגדילה לעשות כשהאשימה את ההורים באלימות שנקטה נגד ילדיהם, וטענה שהם לא יודעים לחנך ולהציב גבולות, כמו כן טענה בפני קצינת המבחן שהאלימות שנקטה היתה באישורם של ההורים. הנאשמת שללה בפני שירות המבחן צורך טיפולי וביקשה לקבל טיפול בשל הטרומה שחוותה מאז המקרה. היא אינה מביעה אמפתיה לילדים או להוריהם, מרוכזת במחירים שלה, לא פנויה להתבוננות בחלקיה האלימים ובהתנהלותה ועל כן שירות המבחן בא בהמלצה לענישה מוחשית, מרתיעה ומציבת גבולות.

המאשימה התנגדה לבקשת ההגנה לחרוג לקולא ממתחם העונש בשל מצבה הבריאותי של הנאשמת, הפנתה לע"פ 5669/14 אורי לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל (29.12.2015) (להלן: "פס"ד לופוליאנסקי") וטענה כי המשקל שיש לתת למצבה הרפואי של הנאשמת צריך להיות מוגבל, בדמות הצבתה בתחתית המתחם אך לא למטה מזה. המאשימה הוסיפה כי אין במצבה הרפואי של הנאשמת כדי להעניק לה חסינות מפני ענישה הולמת, שירות בתי הסוהר מסוגל לטפל בה ובמצבה כפי שהוא טיפל ומטפל באסירים במצבה ובכאלה שמצבם חמור יותר וכפי שטיפל בה בתקופה לא קצרה בה הייתה עצורה. ב"כ המאשימה הוסיפה כי ע"פ המסמכים הרפואיים, האסטמה והאישפוזים החלו הרבה לפני ביצוע העבירות מושא כתב האישום, ולא היה במצבה כדי למנוע את ביצוען. בהקשר לבקשת ההגנה לחרוג מהמתחם מסיבות רפואיות, הוסיפה המאשימה כי אין לאמץ את חוות דעתו של ד"ר כאפח אבו עמשה שכן התברר במהלך חקירתו הנגדית כי אין מדובר בחוות דעת אלא בראיון שעשה לנאשמת, לא בדק אותה וקיבל את דבריה בבחינת "ראה וקדש".

17. ב"כ הנאשמת עתר למתחם עונש הולם הנע בין עבודות שירות ל- 18 חודשי מאסר, ובשים לב להשלכות הקטלניות של המאסר על הנאשמת בשל מצבה הרפואי, סבלה והעובדה שאינה אישה רעה, ביקש שלא לשלוח אותה לכלא.

נטען כי יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד לכלל העבירות בהן הורשעה הנאשמת שכן מדובר בפרשייה אחת, באירוע אחד שבוצע בטווח זמן קצר.

הסניגור טען כי כפי שעולה מכתב האישום המתוקן ומהנספחים לו עסקינן בנגיעות קלות ולא משמעותיות אשר לא גרמו חלילה לחבלה או לאדמומיות. את המעשים עשתה הנאשמת כתגובה לאחר שהפעוטות נהגו באלימות זה כלפי האחר, הפריעו לאחר, או נהגו באלימות ברכוש ואין מדובר במעשים שנעשו מתוך אכזריות או לשם השעשוע.

לדברי הסניגור נסיבות ביצוע העבירה בענייננו קלות שכן המעשים בוצעו כתוצאה ממשהו שקרה ואשר הנאשמת היתה אמורה להגיב עליו. אכן הנאשמת לא היתה צריכה לנהוג באגרסיביות אבל מעשיה מינוריים ביחס לפסיקה המוכרת.

ב"כ הנאשמת הוסיף כי חלק מהאירועים המפורטים, כדוגמת אחיזה בסנטר, הם גבוליים הנמצאים ברף הנמוך האפשרי, ומבחינת הנאשמת מעשיה היו למטרה טובה.

זאת ועוד, נטען כי כתב האישום מתאר אירועים ספציפיים מאוד שלא מייצגים את התנהלותה של הנאשמת בגן אשר ניקתה, האכילה, ליטפה, הקריאה ספרים, הצחיקה את הילדים, חיתלה אותם ועוד. לצד האירועים הספציפיים המפורטים בכתב האישום המתוקן, קיים עולם ומלואו של אישה טובה, חכמה, אוהבת ומפנקת שאף עשתה בשביל הפעוטות והוריהם מחוץ לשעות העבודה.

לדברי הסניגור אין לקבל את האמור בתסקיר נפגעי העבירה כי ניתן לשער שההתנהלות בגן לוותה בתחושת פחד, אימה וחרדה, שכן מדובר בהשערה של עורכת התסקיר המתעלמת מהעובדה שברוב הזמן הנאשמת התנהגה בצורה חיובית ומטיבה עם הפעוטות.

הסניגור ביקש שבית המשפט יתעלם ממעשים שנטענו על ידי ההורים ופורטו בתסקיר נפגעי עבירה ושאינם כלולים בכתב האישום, והוסיף כי ההורים מבקשים להשליך כיום את כלל הבעיות של הפעוטות על הנאשמת.

ב"כ הנאשמת הפנה לעדים שהעידו מטעם ההגנה וטען כי למרות סיפור חייה המורכב, הקימה הנאשמת בית לתפארת ובניה שירתו כלוחמים בצה"ל שכן חינכה אותם לערכים ולאהבת המדינה. הנאשמת נאלצה להשתלב בתעסוקה כבר מגיל 14 שנים, סבלה מאלימות ועבדה במשק בית 22 שנה. הסניגור ביקש להתחשב בעובדה כי לנאשמת אב חולה מאוד, כבן 85 שנים, וענישה משמעותית תגרום לכך שלא תראה אותו יותר. הסניגור הוסיף כי הנאשמת במצב כלכלי לא פשוט, לא עובדת ובעלה לא מצליח לעבוד.

נטען כי מדובר באישה שביטלה את עצמה כל חייה בשביל אחרים, היא בתחושה שעשתה טוב ועל כן קשה לה לשמוע שאומרים שהיא התעללה בפעוטות.

ב"כ הנאשמת ביקש כי בית המשפט ייקח בחשבון את המחיר המאוד כבד ששילמה הנאשמת עד היום שכן היתה עצורה תקופה לא מבוטלת, מעצר שמוטט אותה נפשית ובריאותית. בנוסף ובמשך תקופה ממושכת חוותה הנאשמת ובני משפחתה, שיימינג קשה וחסר תקדים, קללות, נאצות, פרסום תמונות שלה ברשת, זריקת ביצים על ביתה ואיחולי מוות. בשל השיימינג נפגעו עסקיהם של ילדיה ואחד מבניה נאלץ לעבור לעיר אחרת.

הסניגור ביקש לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם בשל מצבה הרפואי של הנאשמת והפנה לפס"ד לופוליאנסקי (נ/16). כמו כן הפנה למצבה הרפואי של הנאשמת כמפורט במסמכים הרפואיים שהוגשו על ידי ההגנה ובדגש על האסטמה הקשה בעטיה נקבעה לה נכות בשיעור 100%. על פי חוות הדעת ויתר המסמכים ריאותיה קרובות לקריסה וכל אבק, מצוקה, זיהום, יכול לגרום להתקפת אסטמה קשה. הנאשמת נזקקת לבלון חמצן 24/7, מתקשה בנשימה וכל מספר שבועות מתאשפזת למספר ימים בשל דלקות ריאות. לדבריו, שב"ס לא יוכל להעניק לה את הטיפול הרפואי המיטבי לו היא נזקקת ותנאי הכליאה (בכללם צפיפות, אבק, מריבות, העדר מכשיר לניטור אוויר והעדר מזגן) יפגעו בה ומאסר הוא בבחינת גזר דין מוות עבודה. להוכחת תנאי הכליאה הפנתה ההגנה לדו"ח הסניגוריה הציבורית (נ/15).

בהקשר למצבה הרפואי הפנתה ההגנה לנוהל 04-0003 של שב"ס (נ/14) לפיו קיים פער בין סל הבריאות לבין שירותי הרפואה הניתנים על ידי שב"ס, והוסיף כי בכל מקרה רמת השירותים הרפואיים הניתנים על ידי שב"ס כפופים למשאבי שב"ס. בהקשר לכך הפנה הסניגור גם לבג"ץ 8121/22 עמותת רופאים וזכויות אדם נ' שב"ס (31.07.2023).

ההגנה הגישה פסיקה לצורך אבחנה וטבלה מרכזת (נ/12), טענה כי הפסיקה אליה הפנתה המאשימה אינה מתאימה לנסיבות העבירות שבעניינו שכן מדובר שם בעבירות חמורות יותר הכוללות מוטיבים של אכזריות וחבלות של ממש, והגישה פסיקה מטעמה וטבלה מרכזת (נ/13).

18. הנאשמת אמרה כי הגן היה פתוח מהשעה 07:00 ועד השעה 17:00. ביחס לפעוט שאמו הגישה את התלונה טענה כי הוא "...לא מפסיק לנשון ילדים, הייתי לוקחת את הילד ומושיבה אותו, אם הוא לא מרביץ הוא היה צריך לגרד משהו, הייתי נותנת לו את היד שלי כדי לשרוט את, ... בגלל הייתי מחזיקה חפיסה של מרגרינה, לימדו אותי כי מריחת מרגרינה מעלימה את הנשיכה, הרבה ילדים עזבו לי את הגן כתוצאה מהנשיכות שלו...".

הנאשמת הוסיפה כי " ...אני מסבירה שאני הייתי מטפלת בילדים יותר מהנכדים שלי, לא יכול להיות שילד מחזיק אותי כדי שאמא שלו לא תקח אותו. אני מחזיקה ילד בצורה כזו, גם כדי שיתכל אלי עיניים לעיניים, ... אין סתירה אחת, טלטול ילד, כן יש מכה ככה על היד, מכה עם האצבעות. היום אני מצטערת על זה ואני יודעת שזה פסול, היא בקשה, אבל האמא אמרה לי לתת לו ככה מכה על היד". ראה עמ' 63-64 לפרוטוקול מיום 20.11.24.

דיון והכרעה:

19. הנאשמת הורשעה בעבירות של תקיפה סתם - ריבוי עבירות, תקיפה סתם של קטין על ידי אחראי - ריבוי עבירות, התעללות בקטין או חסר ישע - עבירה אחת והשארית ילד בלא השגחה - מספר עבירות.

20. בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין, עקרון ההלימה הנו העיקרון המנחה בענישה, ויש לבחון קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשי העבירות, בנסיבותיהם ובמידת אשמתו של הנאשם ובין סוג מידת העונש המוטל עליו. קביעת מתחם העונש ההולם:

21. כידוע ובהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, בבוא בית המשפט לגזור עונשו של נאשם אשר הורשע במספר עבירות, עליו לבחון תחילה האם העבירות שבוצעו מהוות אירוע אחד או שמא מספר אירועים נפרדים. ככל שמדובר במספר אירועים ובהתאם למצוות המחוקק, יש לקבוע מתחם עונש הולם לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי בית המשפט לקבוע עונש נפרד לכל אירוע או לחילופין עונש כולל לכלל האירועים.

22. כאמור המאשימה עותרת לקביעת מתחם עונש הולם לכל פעוט ולאחר מכן לקבוע מתחם עונש כולל לכל הפעוטות בעוד שההגנה מבקשת לקבוע מתחם עונש אחד לכלל המעשים המפורטים בכתב האישום ולראות בהם משום אירוע אחד.

לאחר ששמעתי טיעוני הצדדים לא מצאתי לקבל את עמדת המאשימה לקבוע ראשית מתחם עונש הולם לכל פעוט בנפרד וצודק הסניגור כי בהתאם למבחן "הקשר ההדוק" יש לראות בכלל המעשים משום אירוע אחד. כלל המעשים בהם הורשעה הנאשמת והמפורטים בכתב האישום בוצעו כלפי פעוטות המשתייכים לגן אחד, בסמיכות זמנים ובנסיבות דומות, ומשכך וכאמור ועל פי מבחן "הקשר ההדוק" יש לראותם משום אירוע אחד. זאת ועוד, לא מצאתי בפסיקה אליה הפנתה המאשימה כל תמיכה לעתירתה לקביעת מתחמים נפרדים לכל פעוט.

23. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם ובהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין, יש לבחון את הערכים החברתיים שנפגעו מהעבירות ומידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנוהגת, והנסיבות הקשורות בביצוע העבירות. הערכים החברתיים המוגנים:

24. בביצוע העבירות בהן הורשעה פגעה הנאשמת בערכים הכלליים של שמירה על גופו ובריאות נפשו של כל אדם. משהמעשים בוצעו כלפי פעוטות רכים בשנים, פגעה הנאשמת גם בזכותם של קטינים לגדול בסביבה בריאה ומכילה מתוך כבוד ואוטונומיה על גופם. בנוסף פגעה הנאשמת בחובה המוטלת על מי שאחראי על קטין חסר ישע לגונן עליו ולהקפיד על בריאותו, רווחתו וביטחונו האישי. הנאשמת פגעה אף באמון שנותנים הורים בצוותי הגנים והפעוטונים עת הם מפקידים בידם את היקר להם מכל.

לעניין הפגיעה בערכים המוגנים ראה גם דבריו המאלפים של סגן הנשיאה כבוד השופט ביתן בת.פ (מחוזי ב"ש) 1465-07-17 מדינת ישראל נגד בוקשטיין (3.5.2018):

"תינוק הוא בראש ובראשונה אדם, גם אם הוא עדיין קטן מאוד. פגיעה בגופו ובנפשו פוגעת באותם ערכים הנפגעים מפגיעה בכל אדם, לאמור, שמירת הגוף, שמירת החיים, והזכות לחיות בשלווה מבלי להיפגע על ידי אחר. בהתחשב בגילו הרך של הפעוט, בחוסר הישע שלו, ובהיות הנאשמת המטפלת שלו, שאמורה להשגיח עליו, לדאוג לו ולטפל בו, הרי שמעשי הנאשמת פגעו גם בערך האמון במטפלות, החמלה כלפי תינוקות והאחריות כלפי הפעוט והוריו". בנסיבות האירוע שבעניינינו כפי שאפרט בהמשך ולאור גילם הרך של הפעוטות מידת הפגיעה בערכים האמורים היא משמעותית.

מדיניות הענישה הנוהגת:

25. מדיניות הענישה בעבירות אלימות כלפי קטינים, בוודאי כלפי פעוטות חסרי ישע, היא של החמרה. ראה לעניין זה דברי בית המשפט בע"פ 830/23 סאוסן קסיס נ' מדינת ישראל (18.6.2023):

"בית משפט זה עמד פעמים רבות על החומרה היתרה שבעבירות התעללות ותקיפה של קטינים, על אחת כמה וכמה כאשר הן מבוצעות על ידי מטפלו של הפעוט - מי שהיה אמון על טובתו ורווחתו... אכן, כפי שציין בית המשפט המחוזי בגזר הדין, חומרה יתרה זו הובילה בשנים האחרונות למגמת החמרה בבתי המשפט, אשר גוזרים עונשי מאסר משמעותיים, אף על עבירות אלימות שאינן מצויות ברף הגבוה, ככל שאלו מופנות כלפי קטינים או חסרי ישע".

וכן ראה דברי כב' הש' גובראן בע"פ 8301/10 אירנה חיימוב נ' מדינת ישראל (31.3.2011), שאומנם נאמרו בקשר לקשישה חולת נפש, אך בוודאי שהם רלוונטיים גם ביחס לקטינים:

"בית המשפט לא יגלה הבנה כלפי מי שבחר להוציא חמתו ותסכולו דווקא על חסר הישע העומד מחוסר אונים למולו. חסרי ישע ככלל, והקשישים בהם בפרט, תלויים בחסדיהם של המטפלים בהם. פערי הכוחות בינם לבין האחראים עליהם גדולים ופעמים רבות יתקשו הם בהגשת תלונה או בדיווח על המעשים הנעשים בהם".

26. מגמת החמרת הענישה באה לידי ביטוי גם במסר שיצא מידי המחוקק עם תיקוני החקיקה בעבירות של תקיפה והתעללות בקטינים חסרי ישע במסגרות החינוכיות והטיפוליות על ידי הצוות האחראי עליהם.

ראה לעניין זה תיקון מספר 143 לחוק העונשין במסגרתו הוסף סעיף 382(ד) לפיו:

"העובר עבירה לפי סעיף 379 כלפי קטין או חסר ישע, שעליו עובר העבירה אחראי כהגדרת 'אחראי על קטין או על קטין חסר ישע' בסעיף 368א, והקטין או חסר הישע אינו בן משפחתו כאמור בפסקה (2) להגדרת 'בן משפחתו' שבסעיף קטן (ב), דהיינו - כפל העונש הקבוע לעבירה".

וכן ראה סעיף 1368ג, שכותרתו "עונש מזערי - הוראת שעה" לפיו:

"נעברה עבירה של התעללות לפי סעיף 368ג בקטין או בחסר ישע הנמצא במסגרת חינוכית או טיפולית, בידי אחראי על הקטין או חסר הישע באותה מסגרת, שאינו בן משפחתו, לא יפחת עונשו של עובר העבירה מחמישית העונש המירבית שנקבע לעבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שירשמו, להקל בעונשו".

וכן ראה בדברי הסבר להצעת החוק:

"בשנים האחרונות היו מקרים קשים של תקיפת קטינים וחסרי ישע והתעללות בהם שבוצעו במסגרות טיפוליות על ידי אנשי הצוות האחראים עליהם ואף על ידי מטפלים בהם ששהו בביתם. ... כדי להתמודד עם התופעה הקשה גם במישור הפלילי, מוצע להחמיר את הענישה בגין תקיפת קטינים וחסרי ישע והתעללות בהם כך שזו תהלום את חומרת המעשים הקשים, המופנים כלפי אוכלוסיות פגיעות במיוחד, ותשמש אמצעי להרתעתם של פוגעים פוטנציאליים בקטינים ובחסרי ישע..." (הצעות חוק הכנסת 871, מיום 21.12.2020, עמ' 88).

וכן:

"התיקון המוצע מגן על זכויות קטינים מתקיפת אחראים עליהם הנמצאים איתם שעות ארוכות במהלך היום ואינם בני משפחתם. החמרת הענישה משנתיים לארבע שנים במקרים של תקיפת קטין בידי האחראי עליו שאינו בן משפחתו וכן קביעת העונש המזערי במקרים של תקיפה או התעללות בידי האחראי על הקטין במסגרת החינוכית או הטיפולית, מבטאות את חומרת המעשים האמורים ואת השלכותיהם על קטינים הן מבחינה נפשית והן מבחינה פיזית, לטווח הארוך, במיוחד בשל העובדה שלרוב הקטינים אינם יכולים לבטא את אשר חוו". (ראו הצעות חוק הממשלה 1479, 8.12.2021, עמ' 354-356).

נזכיר כי העבירות בענייננו נעברו בתפר, חלקן לפני תיקון 143 לעיל וחלקן אחרי, ומשכך מדיניות הענישה צריכה לשקף את רצון המחוקק להחמרה בענישה בעבירות כגון דא.

27. באשר לעבירת ההתעללות המבוצעת בקטין או בחסר ישע על ידי אחראי לו, קבע המחוקק עונש מרבי של תשע שנות מאסר ובית המשפט העליון הבהיר בע"פ 7704/13 מרגולין ואח' נ' מ"י (8.12.2015):

"חשוב לתת סימנים בעבירת ההתעללות, בשל העדר הגדרה של המחוקק וכדי לסייע לבית המשפט להכריע במקרה הגבולי והחדש. ניתן להתרשם שאף הפסיקה צעדה בנתיב זה. נפסק כי קיומם של סימנים שונים יכול ללמד על התעללות, על אף שהעדרו של אחד או כמה מהם אינו שולל את התרחשותה. ראשון, התעללות מאופיינת בפוטנציאל לגרימת סבל או נזק לקורבן. סבל זה נבחן מנקודת מבטו של המתבונן מן הצד, ולא דווקא מנקודת מבטו של הקורבן - אשר פעמים רבות תלוי בנאשם ומאמץ את נקודת מבטו הפסולה ... שני, התנהגות המאופיינת באכזריות, בהטלת אימה משמעותית על הקורבן, בביזוי, השפלה או דיכוי ... שלישי, לעיתים קרובות תאופיין התעללות בסדרת מעשים מתמשכת. במקרה כזה, יתכן שכל מעשה כשלעצמו אינו עולה לכדי התעללות, אולם הצטרפותם יכולה להפכם לכזו ... רביעי, מידת פער הכוחות, יחסי התלות וטיב הקשר בין הקורבן לנאשם, מהווה שיקול רלוונטי ... חמישי, פעמים רבות מטרת ההתעללות היא להטיל את מרות המתעלל על קורבנו, להענישו או להפחידו (עניין פלונית, עמוד 169). שישי, עוצמת חוסר הישע של הקורבן יכולה להוות אינדיקציה נוספת לקיומה של התעללות. כך, לדוגמא, צוין כי "אינה דומה הכאת ילד בן שתיים-עשרה להכאת ילד בן שנתיים" ... רשימה זו אינה סגורה וממצה. היא מצביעה על כיוון לאיתור מקרי ההתעללות."

ובהמשך:

"מן הפסיקה עולה כי מדובר בעבירה רחבה הכוללת מגוון של התנהגויות, כיד הדמיון הרעה. לעיתים מדובר במעשה אחד, הכולל אלמנט בולט של ביזוי, השפלה או דיכוי. בפעמים אחרות, כאשר אלמנטים אלה אינם דומיננטיים, מדובר בגילויי אכזריות יוצאי דופן. בקבוצה נוספת של מקרים, כאשר אלמנטים אלה אינם בולטים, מדובר במעשים הנמשכים לאורך תקופה ארוכה ונעשים באורח שיטתי. למרבה הצער, רבים מן המקרים משלבים בתוכם את אלה קָאָלה. נקודה נוספת עולה מפסקי הדין שהובאו. "מעשה התעללות" הוגדר מבחינת מעשה העבירה, תוך בדיקה האם הנאשם היה מודע לטיב המעשים. העובדה שההורה רצה להיטיב עם ילדו כאשר חינכו בדרך-לא-דרך - לא היוותה הגנה. במובן זה, ובשונה ממובנים אחרים כפי שיובהר, המבחן אובייקטיבי."

28. בזיקה לאמור לעיל, אדרש למדגם של הפסיקה הנוהגת בעבירות בהן הורשעה הנאשמת תוך שאציין כי בהבניית שיקול הדעת אין הכוונה לעריכת ממוצע סטטיסטי של טווחי ענישה. קשת הענישה בפסיקה רחבה, תלויה בנסיבותיו של המקרה הקונקרטי ובפרמטרים שונים בכללם המניע לביצוע העבירה, אופי מעשה האלימות ומידת הפגיעה, מספר מעשי האלימות וסמיכות הזמנים ביניהם, מספר הקורבנות וגילם, מקום ביצוע העבירה ומשכה, סוגה וטיבה של מערכת היחסים שבין הפוגע לנפגע ומידת הנזקקות של נפגע העבירה. בענייננו יש לבצע את ההבחנה הנדרשת לקולא ולחומרא.

א. בע"פ 830/23 ו- 1415/23 סאוסן ושורוק קסיס נ' מדינת ישראל (וערעור שכנגד) (18.06.23), נתקבל ערעור המדינה כנגד קולת עונשן של הנאשמות, אם ובתה אשר ניהלו גן בביתן והורשעו בביצוע 7 עבירות של התעללות בקטין בצוותא לפי סעיף 368 סיפא לחוק העונשין, ובביצוע עבירה אחת של תקיפת קטין על ידי אחראי בצוותא לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק. בנוסף הורשעה סאוסן ב-7 עבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי וב-2 עבירות של תקיפה סתם בנסיבות מחמירות לפי סעיף 382(ב)(2) לחוק. שורוק הורשעה בנוסף ב-3 עבירות נוספות של התעללות בקטין וב-13 עבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק. בית המשפט ראה במעשיהן של הנאשמות אשר כללו בין היתר הכאת פגוע בראשו, משיכה בחוזקה, סטירות, מכות בגוף, בעיטה ברגל, אחיזת פגוע בידו, הנפתו והטחתו במזרון, טלטול, ניגוב פנים בעוצמה ועוד - כ"מסכת התעללות קשה ואכזרית נפשית ופיזית סדרתית ומתמשכת" וסקר את מעגלי הפגיעה והנזק. בית המשפט עמד על הנזקים הפיזיים, הנזקים הרגשיים והנפשיים והנזקים למעגל השלישי הכוללים את בני משפחות נפגעי העבירה. בבית המשפט המחוזי (ת"פ (חי') 39933-05-21) נקבע מתחם ענישה הנע בין 5-7 שנות מאסר ועל כל אחת מן הנאשמות הוטלו 5.5 שנות מאסר.

בית המשפט העליון בקבלו את ערעור המדינה החמיר עונשה של סאוסן והטיל עליה 6 שנים ו-9 חודשים מאסר בפועל לצד מאסרים מותנים וקנס בסך 5,000 ₪ וכן החמיר עונשה של שורוק והטיל עליה 7 שנים ו-9 חודשים מאסר בפועל לצד מאסרים מותנים וקנס בסך 5,000 ₪.

ב. בעפ 2899/22 ליובוב קזקביץ' נ' מדינת ישראל (07.07.22) נדחה ערעורה של נאשמת אשר הורשעה, לאחר הליך שמיעת ראיות, ב-4 עבירות של התעללות בקטין לפי סעיף 368 סיפא לחוק העונשין, 14 עבירות תקיפת קטין על ידי אחראי לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק ובשיבוש מהלכי משפט. הנאשמת ניהלה בביתה פעוטון פרטי והורשעה במעשי אלימות כלפי עשרה פעוטות בגן, כאשר במספר רב של הזדמנויות, תקפה את הקטנים והתעללה בהם, בכך שהשליטה בגן אווירת טרור, הכתה, דחפה, משכה את הקטנים, הותירה אותם קשורים בכיסאות אוכל לפרקי זמן ארוכים, טלטלה פעוטות, הכתה אותם באמצעות חיתול בד ואחזה בזרועם של בכוח בכדי להרימם. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 30 חודשי מאסר בפועל ועד 6 שנות מאסר, לצד ענישה נלווית. על הנאשמת, בת 64, הוטלו 3.5 שנות מאסר בפועל לצד מאסרים מותנים ופיצוי בסך 50,000 ₪ שיחולקו בין נפגעי העבירה.

ג. בע"פ 6123-21 כרמל מעודה נ'מדינת ישראל (09.02.22) - חזרה בה הנאשמת מערעורה בהמלצת בית המשפט. הנאשמת הורשעה בת"פ (מח' מרכז) 14327-07-19, ב-18 עבירות של התעללות בקטין בידי אחראי לפי סעיף 368ג סיפא לחוק העונשין וב-35 עבירות של תקיפת קטין בידי אחראי לפי סעיף 368ב(א) לחוק, בגין מעשיה כלפי עשרה פעוטות בגילאי שלושה חודשים ועד שלוש שנים, בגן בו עבדה ואותו ניהלה. בתקופה של כחודש ימים, הנאשמת תקפה והתעללה בפעוטות יום אחר יום, בין היתר בכך שכיסתה את ראשם בשמיכה וישבה עליהם למניעת תזוזה, קשרה באמצעות חוט לזמן ממושך, הניפה קטינים באוויר והטיחה אותם ברצפה, טלטלה תינוקות, הצליפה בפעוטות באמצעות חיתול, סטרה, צבטה ועוד. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 8 שנים לבין 13 שנות מאסר ובהתחשב בנסיבותיה האישיות של הנאשמת, בין היתר גילה הצעיר, היעדר עבר פלילי והודאה במעשיה, הנאצות והפרסומים השליליים נגדה בתקשורת לרבות הצתת בית משפחתה, ושיקול של הרתעת רבים, הטיל עליה בית המשפט 9.5 שנות מאסר לצד ענישה נלווית ופיצוי כולל בסך ארבע מאות אלף שקל לטובת נפגעי העבירה.

ד. בע"פ 5986/08 אהובה כחלון נ' מדינת ישראל (10.11.08) נדחה ערעור הנאשמת על הכרעת הדין ועל העונש שנגזר עליה לאחר שהורשעה בעבירות של תקיפה לפי סעיף 368ב(א) לחוק העונשין ושל התעללות בקטין או חסר ישע לפי סעיף 368ג(ג) לחוק העונשין. הנאשמת, בעלים, מנהלת וגננת של גן-ילדים התעללה גופנית ונפשית ברבים מילדי הגן, נהגה להושיב ילדים בכח בכיסאותיהם כאשר היא מושכת אותם בחוזקה בידיהם, משכה בשיערם, דרשה מהם לשבת זקוף, תוך הדיפת ראשם בכח לכיוון הקיר, זרקה נעלים לעבר הילדים, נקשה עם אצבעותיה בראשם של הפעוטות, הטילה ילדים לעבר מזרון וכאמצעי ענישה נהגה להחזיק ילדים בחדר חשוך ששימש לאחסון מזרנים. כן נטען, כי בחלק מהמקרים נגרמו לקטינים חבלות. על הנאשמת הוטלו 18 חודשי מאסר, 12 חודשי מאסר על-תנאי, ופיצוי בסכום של 3000 ש"ח לכל אחד מהקטינים נפגעי העבירה.

ה. בע"פ 1838/24 מדינת ישראל נ' שרית בן חמו (25.03.24) נמחק הערעור לבקשת המדינה. הנאשמת הורשעה לאחר שמיעת ראיות בת"פ (מח' חי') 28622-05-22 בביצוע שתי עבירות התעללות בקטין בידי אחראי, עבירה לפי סעיף 368ג בחוק העונשין, בגין מעשיה כלפי א.ש. ובגין שיטת ההאכלה האגרסיבית בה נקטה. וכן הורשעה בריבוי עבירות (31) תקיפה סתם של קטין בידי אחראי, עבירה לפי סעיף 379 + 382(ד) בחוק. מעשיה מצאו ביטוי בכך שנתנה מכות - "פליקים", סטירות, צביטות ודחיפות או הרמה באוויר תוך אחיזה רק ביד אחת של הפעוט. הובהר כי רף האלימות לא היה גבוה וכי הנאשמת זוכתה מרובן המוחלט של עבירות ההתעללות שיוחסו לה בכתב האישום, לרבות מעבירת התעללות נפשית בכלל הפעוטות. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר לצד מאסר מותנה ופיצוי. על הנאשמת הוטלו 24 חודשי מאסר לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגעי העבירה.

ו. בע"פ (מח' ב"ש) 7041-03-24 מדינת ישראל נ' ליליאן בוך (06.08.24) התקבל ערעור המדינה על עונשה של נאשמת אשר הורשעה על יסוד הודאתה באירוע אחד של תקיפה לפי סעיף 382(ד) כנגד פעוטה בפעוטון. הנאשמת משכה את הפעוטה תוך אחיזה ביד אחת של הפעוטה, תפסה בשערותיה, הרימה אותה ושמטה אותה ארצה. בערכאה הדיונית נקבע מתחם ענישה המתחיל במאסר על תנאי. ערכאת הערעור קבעה כי המתחם הראוי לא יכול להתחיל במאסר על תנאי אלא במאסר בפועל והטיל על הנאשמת, בת 69, נעדרת עבר פלילי, 5 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות לצד מאסר מותנה ופיצוי בסך 5,000 ₪.

ז. בת"פ (מח' ב"ש) 13227-10-21 מדינת ישראל נ' רותי סאלם (20.03.24) הורשעה הנאשמת, מנהלת פרטי, לאחר ניהול הוכחות, בשני אירועים של התעללות בקטין חסר ישע לפי סעיף 368 סיפא, (אחד האירועים בגין התעללות נפשית כלפי כלל הפעוטות בגן בגין חשיפה לאלימות), 32 עבירות של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, 5 עבירות של תקיפת קטין שגרמה לחבלה על ידי אחראי לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק העונשין ו-2 עבירות של השארת ילד ללא השגחה לפי סעיף 361 לחוק העונשין. בין היתר הורשעה הנאשמת במעשים של משיכות, דחיפות, הרמה תוך אחיזה בידיים, צביטות וסטריות בפנים, והוראה להותיר ילד רטוב מצרכיו ולא להחליף לו במשך 5 דקות. בימ"ש קבע מתחם עונש הולם הנע בין 4 לבין 6 שנות מאסר. שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשמת ענישה שיקומית בדמות של"צ. ביהמ"ש דחה את המלצת שירות המבחן גזר על הנאשמת, נעדרת עבר פלילי, 5 שנות מאסר, מאסר מותנה ופיצוי בסך 10,000 ₪ לכל קטין למעט קטין מסוים לו נקבע פיצוי בסך 20,000 ₪. (ערעור על פס"ד תלוי ועומד בבימ"ש העליון, ע"פ 3558/24)

ח. בת"פ (מח' ת"א) 40999-01-21 מדינת ישראל נ' אורטל בנימין ורינת ינקו (20.07.22) הורשעו, לאחר שמיעת ראיות, שתי נאשמות - סיעות בגן ילדים, בריבוי עבירות של התעללות גופנית ונפשית, תקיפות וחבלות כלפי פעוטות שהיו תחת אחריותן. מעשיהן של הנאשמות התבטאו, בין היתר, בדחיפות, משיכות, הטחות, מכות, הענשה, החפצה, זלזול, רוע, אטימות, האבסה, ביזוי וחוסר כבוד כלפי פעוטות הגן. הנאשמות פגעו פיזית בגופם של הפעוטות הרכים, גרמו להם כאב וסבל, ולעתים אף העמידו אותם בפני סכנה של ממש.

אורטל בנימין, נאשמת 1- הורשעה בביצוע 9 עבירות התעללות בקטין, לפי סעיף 368 סיפא לחוק העונשין, 16 עבירות תקיפת קטין על ידי אחראי הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק, 20 עבירות של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם לכלל העבירות שביצעה הנאשמת 1 בין 6 ל-12 שנות מאסר בפועל, לצד ענישה מותנית וענישה כלכלית.

על הנאשמת 1 הוטלו 8 שנות מאסר בפועל לצד מאסרים מותנים ופיצוי בסך 120,000 ₪ שיתחלק באופן שווה בין הנפגעים.

רינת ינקו, נאשמת 2 - הורשעה בביצוע 3 עבירות התעללות בקטין, לפי סעיף 368 סיפא לחוק העונשין; 3 עבירות תקיפת קטין על ידי אחראי הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק העונשין, 26 עבירות של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין 3 ל-9 שנות מאסר בפועל, לצד ענישה מותנית וענישה כלכלית.

על הנאשמת 2 הוטלו 4.5 שנות מאסר, לצד מאסר מותנה ופיצוי בסך 80,000 ₪ שיתחלק באופן שווה בין הנפגעים.

ט. בת"פ (מח' ב"ש) 64049-04-21 מדינת ישראל נ' אמיליה אמה אוסטרובסקי (14.03.22) הורשעה הנאשמת על יסוד הודאתה בריבוי עבירות של התעללות בקטין או בחסר ישע, לפי סעיף 368 סיפא לחוק העונשין, ובריבוי עבירות של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק. הנאשמת עבדה כגוננת בגן פרטי ובהיותה אחראית על הילדים עשתה בהם מעשי התעללות גופנית ונפשית, ותקפה אותם. הנאשמת נהגה כלפי הילדים בקשיחות, צעקה עליהם ונזפה בהם, אחזה, דחפה ומשכה בכוח ובכעס את הילדים ובחלק מהמקרים הכתה אותם עד אשר פרצו בבכי. בנוסף, בשעות הצהריים בעת שהילדים שכבו לישון על גבי מזרנים שהונחו על הרצפה, דחפה את הילדים, משכה אותם בכוח, הרימה אותם בידיה באוויר ואז הטיחה אותם בכוח אל המזרן כשהיא משליכה אותם אל המזרן מגובה. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר. בית המשפט הביא בחשבון את גילה של הנאשמת - בת 71, מצבה הרפואי ואת העובדה שקיבלה אחריות מלאה למעשיה והביעה חרטה והטיל עליה מאסר בפועל לתקופה של 24 חודשים לצד מאסר מותנה ופיצוי להורי הפעוטות.

י. בת"פ (מח' חי') 8869-11-19 מדינת ישראל נ' ספיר כהן (05.05.21) הורשעה הנאשמת, בעבירה אחת של התעללות בקטין על ידי אחראי, לפי סעיף 368 סיפא לחוק העונשין, עת עבדה כמטפלת בתינוקיה. הנאשמת הודתה בעובדות כתב האישום, אך טענה כי עובדות אלו אינן מגלות את העבירה בהוראת החיקוק המיוחסת לה, קרי עבירת התעללות אלא עולות לכל היותר, כדי עבירת תקיפה. טענה זו נדחתה במסגרת הכרעת הדין. מעשי הנאשמת אשר התרחשו במהלך יום אחד בפרק זמן מצומצם של כשעתיים, כללו התעללות גופנית ונפשית בפעוטות, אשר באה לידי ביטוי במעשי אלימות מרובים כלפיהם. הנאשמת סטרה לפעוטות, הכתה אותם על פניהם, משכה אותם בשערם, בעטה בראשם, דרכה עליהם ונהגה בהם באכזריות. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 14 ל-36 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד עונשים נלווים. חרף המלצה חיובית של שירות המבחן, על הנאשמת בת 29, הוטלו 15 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה ופיצוי בסך 3,000 ₪ לכל אחד מנפגעי העבירה.

נסיבות ביצוע העבירות:
29. הנאשמת הורשעה בעבירות אלימות כלפי הפעוטות וזאת בשל מקבץ רב של מעשים, למעלה מ-50, אשר בוצעו על ידה במשך כחודש וחצי. מעשי התקיפה בוצעו כלפי הפעוטות באינטנסיביות, באופן שיטתי, יום אחר יום ולעיתים אף מספר פעמים ביום.

30. כעולה מנספחים 1-8 לכתב האישום, המעשים שנקטה הנאשמת כלפי הפעוטות נעשו במספר דרכים, בעוצמות שונות של אלימות ואגרסיביות וננקטו כלפי מחצית מילדי הגן (8 מתוך 16) וכללו בין היתר:
הכאה ביד; אחיזה בסנטר; הכאה בפנים; הרמת פעוט ביד אחת; אחיזה באזור הלסת ונענוע של הראש; צביטה בלחיים; גרירה; הפלה לרצפה; הרמה והטחה על גבי המזרון.

כך לדוגמה ביום 3.7.22 בשעה 12:21 (אירוע 1 נספח 8) פעוטה י' התנגשה בפעוטה אחרת והשתיים החלו לבכות. הנאשמת בתגובה תפסה את זרועה של י' גררה אותה על הרצפה בגן, אחזה בסנטרה ונענעה את ראשה לצדדים. בהמשך הכתה אותה בגבה, בפניה ובלחי ואז הושיבה אותה על הרצפה.

כך לדוגמה ביום 06.7.22 בשעה 15:54 (אירוע 14 נספח 2) הנאשמת הכתה את פעוט ב' מספר פעמים בפניו. כעבור כחמש דקות ניגשה אל פעוט ב' שאכל מעדן, הכתה אותו בידו, לקחה ממנו את המעדן, תפסה בידו, גררה אותו למטבח, שם ניקתה את פניו והכתה אותו פעם נוספת ביד. כעבור כעשר דקות בשעה 16:12 או בסמוך לכך, הכתה אותו הנאשמת מספר פעמים בידו, לאחר שהפעוט השליך צעצוע על הרצפה.

- וכך לדוגמה ביום 15.7.22 בשעה 09:17 (אירוע 6 נספח 3) פעוטה ג' דחפה פעוט אחר. הנאשמת בתגובה תפסה את ידה של פעוטה ג', הפילה אותה לרצפה והכתה אותה מספר פעמים בידה.
- כך לדוגמה ביום 24.7.22 בשעה 10:56 (אירוע 8 נספח 1) הנאשמת התכופפה לעברו של פעוט א' תפסה בזרועו, הושיבה אותו על הרצפה ליד המטבח, אחזה בסנטרו וסטרה לו שלוש פעמים.
- וכך לדוגמה ביום 28.7.22 בשעה 15:56 (אירוע 4 נספח 5) הנאשמת תפסה את ידה של פעוטה ו' והרימה אותה באוויר ללול הסמוך.
31. כפי שניתן לצפות בתקליטור מדגם הסרטונים שהגישה המאשימה, ת/9, הנאשמת לא נרתעה מלפגוע בפעוטות גם בנוכחות מטפלת נוספת ששהתה בגן. כך גם נוכחותם של פעוטות אחרים לא מנעה ממנה לנקוט באלימות ובאגרסיביות תוך התעלמות מהשלכות מעשיה על כלל פעוטות הגן.
32. את העבירות בהן הורשעה, ובכלל זאת מספר עבירות של השארת ילד בלא השגחה, ביצעה הנאשמת בפעוטות אשר היו מצויים תחת אחריותה בגן פרטי המנוהל על ידי בלבד, וזאת תוך פגיעה בוטה באמון שניתן לה על ידי הורי פעוטות הגן. עוצמת הפגיעה בפעוטות מתעצמת מאחר ובוצעה במקום אשר היה אמור להיות עבורם מקום מוגן ומכיל.
- זאת ועוד, הנאשמת כמנהלת הגן היא זו שהתוותה את אופן הטיפול בכלל הפעוטות בגן, את האווירה ששררה בו, ובכוחה היה לחדול בכל עת מהתנהגותה הפסולה.
33. נסיבות ביצוע העבירות בענייננו חמורות במיוחד בשל גילם הרך של הפעוטות. את ריבוי הפגיעות, שהיו כרוכות במכאובים פיזיים אך גם בתחושת השפלה ומשבר אמון, יש לבחון בראי היותם של נפגעי העבירה רכים בשנים וכפי שהדבר פורט בהרחבה בספרות המקצועית בחלקו הראשון של תסקיר נפגעי העבירה (ראה פסקה 9 לעיל).
34. בהקשר לאמור, בבחינת נסיבות ביצוע העבירות, יש לתן את הדעת גם להשלכות הפגיעות בפעוטות כפי שהדבר פורט בהרחבה בתסקיר נפגעי עבירה. ברי כי בשים לב לגילם של הפעוטות השלכות הפגיעות טרם התבררו סופית וחלקן יכול ותתבררנה במרוצת השנים.
- ברי כי במעשיה לימדה הנאשמת את הפעוטות להגיב באלימות, ואין זה מפתיע כי ביום 28.07.22 בשעה 15:56 עת הנאשמת הוציאה מידו של פעוט ב' את המשחק בו שיחק האחרון היכה אותה בידה, והיא בתגובה הכתה אותו מספר פעמים בגופו ובידו. (אירוע 21 נספח 2).
35. לא ניתן להפריז במילים אודות הסכנה שחלק ממעשיה של הנאשמת העמידו את הפעוטות, ובבחינת נסיבות ביצוע העבירה יש לתן משקל גם לסיכון הפוטנציאלי בו נמצאו ילדי הגן.

כמפורט בכתב האישום המתוקן ובהקשר להרשעתה בעבירות לפי סעיף 361 לחוק העונשין, במשך מספר הזדמנויות ולפרקי זמן קצרים, הותירה הנאשמת את הפעוטות בהשגחת קטינה כבת 11-12 שנים. מיותר לציין כי אין מדובר בהשגחה אמיתית ואפקטיבית ולא יכולה להיות מחלוקת כי הנאשמת למעשה הפקירה הפעוטות לגורלם תוך סיכון משמעותי לשלומם הגופני.

התנהגות זו של הנאשמת, שכאמור חזרה על עצמה מספר פעמים, מלמדת על שיפוט לקוי, תעוזה ואדישות לשלום הפעוטות.

אמנם כטענת הסיגור לא נגרמה למי מהפעוטות בענייננו חבלה או אדמומיות, אך גם נענוע ראשו של פעוט, הרמתו מיד אחת או גרירתו, כפי שעשתה הנאשמת, יכולים היו לגרום לו לפגיעות גופניות ממשיות.

במבט כולל על מעשי הנאשמת, ניתן לומר כי הנאשמת סיכנה בצורה משמעותית את שלימות גופם ובריאותם של הפעוטות הגן, חשפה אותם לאלימות מתמשכת ונהגה בהם בהעדר חמלה תוך פגיעה בכבודם.

36. זאת ועוד, וכפי שהדבר בא לידי ביטוי בתסקיר ובעדותם של מקצת מהורי הפעוטות, מעשיה של הנאשמת פגעו גם במשפחות ובהורי הפעוטות במספר תחומים, טלטלו את חייהם וגרמו להם עוגמת נפש וצער מרובים. מיותר לציין כי גם סבלם של הורי הפעוטות מתמשכים וההתמודדות שלהם עם השלכות מעשיה של הנאשמת טרם הושלמה.

37. נזכיר כי הנאשמת הורשעה גם בהתעללות נפשית כלפי הפעוטות א', ב', ג', ד', ו', ז', ח' ו-י' וכלפי כלל הפעוטות בגן, ובהקשר לכך יפים בענייננו דברי כבוד השופט עדן בת.פ (מחוזי ב"ש) 13227-10-21 מדינת ישראל נ' רותי סאלם (27.6.23):

"משקל מרכזי יש ליתן לכמה נתונים, המביאים למסקנה כי יש בסדרת המעשים כדי חציית קו הגבול ההופך אותם להתעללות - האחד הוא ריבוי העבירות, המסה הקריטית של ההיחשפות לדפוס האלים האמור בפרק הזמן של ביצועם, היות נפגעי עבירת ההתעללות הנפשית קטינים, כה רכים בשנים, תלות בנאשמת ופער הכוחות המשמעותי בינה וביניהם, היות המעשים סדרת מעשים מתמשכת, והטלת האימה המשמעותית שיש באירועי אלימות שכאלו כנגד קטינים, על הקטינים הנוכחים בעת ביצועם, גם אם לא כווננו כלפיהם".

כאמור בסעיפים 6 ו-8 לעובדות כתב האישום המתוקן, הגן נמצא בחלל אחד בו הפעוטות אוכלים, משחקים ושנים, וחלק מהתקיפות היו לעיני כלל הפעוטות בגן. הנאשמת פגעה בפעוטות בעשרות אירועים, פגיעות בעוצמות שונות, וברי כי במעשיה, קל וחומר בהצטברותם, פגעה גם בנפשם הרכה והשבירה של כלל פעוטות הגן.

כך לדוגמה צפייה בסרטון, ת/9, המתעד את אירוע מספר 1 בנספח 7, מיום 29.06.22 בשעה 09:03, מציגה פרץ של אלימות מצד הנאשמת תוך שהיא מכה את פעוט ח' מספר פעמים בפניו כאשר הוא יושב בשולחן האוכל ולעיני כ-12 פעוטות הנמצאים סביבו.

כך לדוגמה, וכפי שניתן לצפות בסרטון המתעד את אירוע מספר 3 בנספח 3 מיום 30.06.22 בשעה 12:20, הנאשמת מכה בפתאומיות (ובעוצמה יחסית) את פעוטה ג' פעמיים בפניה תוך כדי הליכה כשהיא נושאת פעוט אחר על ידיה. ניכר שהכאתה של הפעוטה נעשית "על הדרך" וכחלק שגרתי מההתנהלות בגן. הצופה בסרטון יתקשה להבין כיצד הנאשמת התעלמה מהפעוטה הפגועה והישובה ארצה, חלפה על פניה תוך שהיא ממשיכה בהתנהלותה בשוויון נפש כאילו דבר לא קרה. העדר האמפתיה והחמלה לפעוטה זועק מהסרטון.

וכך לדוגמה צפייה בסרטון המתעד את אירוע מספר 1 בנספח 8, מיום 03.07.22 בשעה 12:21, ממחישה את הפחד שחשו הפעוטות כאשר פעוטה י' התנגשה בטעות בפעוטה אחרת. ניכר מצפייה בסרטון כי הפעוטות ציפו לתגובה מצד הנאשמת בידעם כי האירוע יסתיים בפרץ של אלימות מצדה, כפי שאכן קרה. לא ניתן להישאר אדיש למראה הפעוטה (בחולצה הוורודה) שהניחה ידה על פעוטה י' כאילו מבקשת לגונן עליה.

38. בהמשך לטענת ההגנה כי האמור בכתב האישום אינו משקף את ההתנהלות בגן, צפיתי בתקליטור נ/2 ועיינתי ב - נ/3, אך דומני כי אין באמור בהם כדי להפחית מחומרת מעשיה של הנאשמת, וזאת בשים לב לריבוי הפגיעות והמסה הקריטית שלהן.

יתרה מכך, לא ראיתי בנ/2 התנהגות חיובית יוצאת דופן מזו המצופה ממטפלת בפעוטות ובאופן שתוכל להקהות, ולו במעט, את מעשיה מושא כתב האישום.

39. באשר לטענת ההגנה כי מעשיה של הנאשמת לא נעשו מתוך אכזריות אלא בתגובה לאחר שהפעוטות נהגו באלימות זה כלפי האחר, הפריעו לאחר, או התנהגו באלימות ברכוש, דומה כי הנטען אינו עולה בקנה אחד עם כלל המעשים המפורטים בנספחים 1-8 לכתב האישום, ובוודאי שאינם משתקפים בחלק מהסרטונים שהגישה המאשימה - ת/9, ובכל מקרה אין בטענה זו כדי להקל ממעשיה הפוגעניים של הנאשמת.

מעשיה של הנאשמת מלמדים על קהות חושים המתעצמת נוכח גילם הרך של הפעוטות ופערי הכוחות. גם אם הנאשמת מתקשה להבין את האכזריות שבמעשיה, ברי שבעיני הפעוטות, הוריהם ואף המתבונן מבחוץ, מעשיה, לא כל שכן הצטברותם, מלמדים על העדר חמלה ומידה של אכזריות.

כך לדוגמה הנאשמת לא הסתפקה בהכאה חד פעמית, החמורה כשלעצמה, של פעוט א' והכתה אותו מספר פעמים ביד ובפנים (ראה אירוע 3 מיום 26.06.22 בשעה 11:47 בנספח 1).

כך לדוגמה הנאשמת ביקשה מהקטינה שתעביר לידיה את פעוט א', לאחר שהקטינה עשתה כן, אחזה בפניו ובידיו, הרימה אותו ביד אחת וגררה אותו מרחק קצר, למטבח והותירה אותו שם (ראה אירוע 4 מיום 28.06.22 בשעה 10:28 בנספח 1).

- וכך לדוגמה צפייה בסרטון שב-9/ת המתאר את אירוע 4 שבנספח 2 ביחס לפעוט ב' משקף מידה לא מבוטלת של אכזריות שאינה באה לידי ביטוי באופן מספק במצוין בנספח.
40. התמונה המשתקפת מעובדות כתב האישום המתוקן ומהאישומים בהם הורשעה הנאשמת היא של אישה נטולת כישורים לטפל בפעוטות ונעדרת יכולת לתן מענה הולם לאירועים שמטבע הדברים מתרחשים בגן. התנהלותה במהלך התקופה מושא כתב האישום התאפיינה באובדן שליטה מוחלט לסיטואציות המתרחשות תדיר בגני ילדים. את תסכולה וקשיי התמודדותה עם ניהול הגן והפעוטות, ניתבה הנאשמת לאלימות שהפנתה כלפי חסרי הישע שהיו באחריותה, פעוטות רכים בשנים, תוך שסיכנה את שלומם ופגעה בנפשם הרכה.
41. מכל המקובץ לעיל ולאחר שעיינתי בפסיקה אליה הפנו הצדדים, הנני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצעה הנאשמת בנסיבות ביצוען, נע בין 3.5 שנים ל- 5.5 שנים, לצד מאסר מותנה ופיצוי.
- יודגש כי מתחם העונש ההולם צריך לבטא את מידת סלידת החברה מפגיעה בפעוטות חסרי ישע ולבטא את האינטרס הציבורי החשוב בדבר החובה להגן על פעוטות מפני מי שהופקד להיות אחראי ומגן עליהם. המתחם לו עתרה ההגנה, הנע בין עבודות שירות ל- 18 חודשי מאסר, אינו עומד בהלימה לעבירות שביצעה הנאשמת, מספרן, ריבוי נפגעי העבירה, גילם הרך של הפעוטות ויתר נסיבות ביצוען, ובוודאי שאין בו כדי לשקף את האינטרס הציבורי העומד בבסיס ההגנה על פעוטות.
- שאלת החריגה מהמתחם בשל מצב בריאותי משיקולי צדק:
42. כאמור, בטיעוניו ביקש הסניגור לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם לו טען וזאת בשל מצבה הרפואי של הנאשמת. לביסוס טענתו הפנה הסניגור לפס"ד לופוליאנסקי, לחוות דעתו של ד"ר כפאח אבו עמשה (נ/7), למסמך רפואי החתום על ידי ד"ר אביטל אבריאלי (נ/8) ולאסופת מסמכים רפואיים בעניינה של הנאשמת (נ/1 ו-נ/9).
- המאשימה אינה חולקת שהנאשמת אינה בריאה, סובלת מאסטמה וממחלות שונות כפי שעולה מהמסמכים הרפואיים שהוגשו בעניינה, אך לשיטתה המשקל שיש לתן למצבה הרפואי, צריך להיות מוגבל ולא אמור להעניק לה חסינות מפני ענישה הולמת. האיזון הנכון צריך להיעשות על ידי מיקום עונשה של הנאשמת בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם לו טענה ולא על ידי סטייה לקולא ממנו. המאשימה הוסיפה וטענה כי הנאשמת תוכל לקבל את הטיפול לו היא נזקקת בין כותלי הכלא ולשם כך הפנתה למכתב החתום על ידי רע"ן רפואת אסירים בשב"ס בעניינה של הנאשמת (ת/10).
43. צודקים באי כוח הצדדים כי בפס"ד לופוליאנסקי הכיר בית המשפט העליון באפשרות לחרוג ממתחם הענישה בשל מצב רפואי חמור של נאשם וקבע:

"בבוא בית המשפט לשקול חריגה מטעמי צדק ממתחם העונש ההולם, שומה עליו לאזן בין טעמי הצדק המצדיקים חריגה מן המתחם לבין חומרת המעשים שבהם הורשע הנאשם. בקטגוריה שבה עסקין יש לבחון אם עונש של מאסר בפועל עלול לסכן את חייו של מי שהורשע בדיון או לקצר בצורה ניכרת את תוחלת חייו, ולהביא מנגד, כאמור, את חומרת המעשים שבהם הורשע. תוצאת איזון זה עשויה להיות שליחתו של הנאשם לעונש מאסר בפועל הנמוך מתחתית מתחם הענישה שנקבע; או הימנעות מהשתת מאסר בפועל, גם מקום שבו "רצפת" מתחם העונש ההולם כוללת עונש מאסר בפועל, הכל לפי נסיבות המקרה.

מכאן אתה למד כי גם נאשם החולה במחלה קשה, או כזה שהמאסר יסב לו סבל רב וייחודי, עלול להישלח לשאת בעונש מאסר בפועל, מאחורי סורג וברית. הדברים נכונים גם כאשר עסקין במי שמצבו הבריאותי רעוע. כבר נפסק כי "[...] מצב בריאותי קשה - איננו צריך בהכרח להקנות לעבריין פטור מעונש מאסר בפועל בגין מעשיו הרעים, ככל שעונש זה מוצדק לגביו לאחר הרשעתו [...]]" (עניין פלוני, פסקה 14). כאשר עסקין במצב רפואי, ככלל, הנחת המוצא היא כי גורמי הרפואה בשירות בתי הסוהר ערוכים לטפל באסירים במצבים רפואיים שונים, כולל כאלה שאינם פשוטים כלל ועיקר. את מצבו הרפואי של מי שהורשע בדיון יש לאזן עם שיקולים רלוונטיים אחרים, ובכלל אלה הסיכון שמשקף לציבור ממנו. אין אפוא בדברינו אלה משום קביעת כלל שלפיו טענה לקיצור תוחלת חיים נושאת בצידה, מניה וביה, חסינות מפני עונש מאסר בפועל".

44. לאחר שעיינתי במסמכים הרלוונטיים ושמעתי טיעוני הצדדים ביחס למצבה הרפואי של הנאשמת ולמשקל שיש לתן לו במסגרת העונש שיוטל עליה, מצאתי לאמץ את עמדת המאשימה על פני עמדת ההגנה ובאופן שמצבה הרפואי של הנאשמת יקבל ביטוי בגדרי המתחם אך לא בחריגה ממנו, ואבהיר.

45. בחלק של "דיון ומסקנות" בחוות דעתי, נ/7, כתב דר' אבו עמשה: "לכן, עם כל הזהירות הנדרשת, להערכתי במצבה הבריאותי, תנאי כליאה מהווים מצב קיצון ובסבירות גבוהה עלולים להגביר שכיחות התלקחויות אסטימה קשות עד כדי סכנת חיים. לנוכח האמור אין ספק, שצירוף נסיבותיה הבריאותיות יחד עם תנאי כליאה מעלה את הסיכון לתחלואה ותמותה וכפועל יוצא מכך גם גובר הסיכון לקיצור משמעותי בתוחלת חייה". (ההדגשה לא במקור - א.ג.). מצאתי כי מסקנתו לעיל של ד"ר אבו עמשה, מומחה ברפואה פיזיקאלית ושיקום, בלתי מבוססת, נמהרת ואינה בתחום מומחיותו. במהלך חקירתו הנגדית התברר כי הרופא מטעם ההגנה כלל לא בדק את הנאשמת (אפילו לא בדיקה שגרתית ופשוטה כדוגמת הקשבה לריאות באמצעות סטטוסקופ), לא ערך לה בדיקת אבחון, לא שלח אותה לבדיקות עדכניות (כדוגמת תפקודי ריאות) ואין לו כל התמחות בתחום הריאות. יתרה מזו, לדבריו מעולם לא עבד במחלקת ריאות או באשפוז יום ריאות ולשאלת בית המשפט האם אי פעם העניק טיפול של שיקום נשימתי על רקע אסטימה בלבד, השיב "בד"כ אין שיקום חולה אסטימה". ראה עמ' 35 שורה 9-7, עמ' 36 שורה 8 ועמ' 37 שורה 6 לפרוטוקול מיום 20.11.24.

זאת ועוד, לדברי ד"ר אבו עמשה מעולם לא ביקר במתקני השב"ס וכל ידיעותיו אודות תנאי הכליאה ורמת שירותי הרפואה שם נשענות על קריאה של דו"ח ביקורת משנת 2021 שנעשה על ידי משרד המשפטים ודו"ח איגוד רופאי בריאות הציבור של ההסתדרות הרפואית מיום 15.12.21. ראה עמ' 39 שורות 21-16 ועמוד 40 שורות 6-1 ושורות 12-16 לפרוטוקול מיום 20.11.24.

במהלך חקירתו הנגדית התברר כי עורך חוות הדעת מטעם ההגנה ביסס חלק מהאמור בחוות דעתו על דבריה של הנאשמת בלבד ומבלי שבדק אותם ואמתם עם מסמכים רפואיים. כשד"ר אבו עמשה נשאל אודות תקופת מעצרה והשפעתו על מצבה הרפואי של הנאשמת, השיב "זה כתוב בחוות הדעת שאני שאלתי והיא ענתה". כשנשאל שוב האם לא חשוב לבדוק נכונות דברי הנאשמת ביחס למצבה בתקופת מעצרה, התחמק ממתן תשובה עניינית. ראה עמ' 38 שורה 32 ועמ' 39 שורה 2 לפרוטוקול מיום 20.11.24. כשהתבקשה התייחסותו לאמור בחוות דעתו כי הנאשמת מטופלת בתרופות נוגדי דיכאון ולאסמכתאות רפואיות התומכות בכך, השיב, "את זה היא מסרה לי". ראה עמוד 43 שורות 16-18 לפרוטוקול מיום 20.11.24.

46. כמו כן מצאתי כי ההגנה לא סתרה את ההנחה הכללית המוזכרת בפס"ד לופוליאנסקי לפיה: "כאשר עסקינן במצב רפואי, ככלל, הנחת המוצא היא כי גורמי הרפואה בשירות בתי הסוהר ערוכים לטפל באסירים במצבים רפואיים שונים, כולל כאלה שאינם פשוטים כלל ועיקר".

לא זו אף זו, המאשימה לא הסתפקה בענייננו בהנחה הכללית לעיל, ובקשה את התייחסות גורמי הרפואה בשב"ס למצבה הרפואי של הנאשמת ולאפשרות כי תרצה את עונש המאסר בפועל. ד"ר מרים מדר, רע"ן רפואת אסירים בשב"ס מציינת במכתבה מיום 13.10.24 (ת/10):

"בהתאם לכך, בשירות בתי הסוהר מוחזקים אסירים ועצורים בכל הגילאים, עם מגוון רחב של מחלות, לרבות מחלות כרוניות מורכבות בדרגות חומרה שונות, וככל שקיים מצב רפואי המצריך טיפול, הרי שזה מבוצע על ידי שירותי בתי הסוהר, בשיתוף גורמי רפואה בקהילה (מרפאות מומחים, מכוני אבחון, בתי חולים ועוד). ככל שקיים צורך אסירים אף יוצאים לאשפוז בבתי חולים, בליווי סוהרים.

בעניינה של הנאשמת, בת 65 (צ"ל: 55-א.ג), הובאה בפני חוות דעת רפואית מטעמו ד"ר כאפח אבו עמשה, מומחה ברפואה פיזיקאלית ושיקום.

לגופו של עניין, בשירות בתי הסוהר מוחזקים חולה אסטמה מדרגות שונות, ומטופלים בתוך כותלי הכלא, בשיתוף עם גורמי הרפואה בקהילה. חוות הדעת הרפואית של ד"ר כאפח מתייחסת לסיכונים שהנאשמת עלולה לפתח בתוך כותלי הכלא ולא למצבה הרפואי הנוכחי. להבנתי, הנאשמת איננה מאושפזת ולא נשקפת סכנה לחייה. בכל מקרה עם כניסתה למאסר תתבצע הערכת מצב רפואי ויותאם הטיפול הרפואי הנדרש בעניינה.

עוד יצוין, כי הנאשמת שהתה במעצר בשב"ס במהלך כשבועיים, בין התאריכים 13.09.2022-02.10.2022. במהלך שהותה בשב"ס לא תועד אירוע של החמרה במחלת האסטמה.

נוכח האמור מעלה, עמדתי היא ששירות בתי הסוהר, יחד עם גורמי רפואה בקהילה, מסוגלים להעניק לנאשמת את הטיפול הרפואי הנדרש". (הדגשה לא במקור - א.ג.).

47. צודקת המאשימה כי מהמסמכים הרפואיים שהוגשו על ידי ההגנה עולה כי הנאשמת חלתה באסטמה ובמחלות נוספות אף טרם ביצוע העבירות, וכי מצבה לא מנע ממנה להפעיל ולנהל גן ולבצע את המעשים הפסולים שבכתב האישום. צפייה בתקליטור, ת/2, מלמדת כי הנאשמת תפקדה בגן ללא כל מגבלה פיזית.
48. יתרה מזאת, מצבה הרפואי הנטען על ידי ההגנה לא עומד בהלימה להתנהגותה של הנאשמת במהלך דיון הטיעונים לעונש עת הפריעה פעם אחר פעם להתנהלות הדיון, צעקה, התפרצה במהלך עדותו של ד"ר אבו עמשה ולדבריה של ב"כ המאשימה והתעמתה עם חלק מהורי הפעוטות. ראה פרוטוקול הדיון מיום 20.11.24.
49. שלא כמו הנאשם לופוליאנסקי שהורשע בעבירת שוחד, הנאשמת הורשעה בעבירות שיש בהן לא רק משום פגיעה וסיכון שלומם של הפעוטות אלא גם כיעור והעדר חמלה. חומרת מעשיה של הנאשמת, אופי המעשים אשר בוצעו כלפי פעוטות רכים בשנים ויתר נסיבות ביצוע העבירות, אינם מתיישבים עם חריגה מטה מהמתחם משיקולי צדק. באיזון בין השיקולים השונים, יש לבכר בענייננו את שיקולי ההלימה והרתעת הרבים על פני מצבה הרפואי של הנאשמת, שכאמור ימצא מענה בין כותלי הכלא.
50. נזכיר כי בהתאם לפס"ד לופוליאנסקי:
"... כי גם נאשם החולה במחלה קשה, או כזה שהמאסר יסב לו סבל רב וייחודי, עלול להישלח לשאת בעונש מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריח. הדברים נכונים גם כאשר עסקינן במי שמצבו הבריאותי רעוע".
זאת ועוד, הסמכות לחרוג מטה ממתחם העונש ההולם הנה סמכות שבשיקול הדעת, ועל בית המשפט ליישמה בזהירות, הן מהטעם שעסקינן בחריג לכלל העומד ביסוד תיקון 113 לחוק העונשין-עיקרון ההלימה, והן מהטעם שמצב רפואי של נאשם מובא ברגיל בחשבון במסגרת קביעת העונש בתוך המתחם. כאמור, מצבה הרפואי של הנאשמת יקבל ביטוי בגדרי המתחם אך לא בחריגה ממנו.
גזירת העונש בגדרי המתחם:
51. בגזירת העונש ההולם לנאשמת, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בנסיבות ביצוע העבירה. הענישה הנה אינדיבידואלית, ובמסגרתה יש לתן את הדעת לכך כי הנאשמת ילידת 1969 ונעדרת עבר פלילי קודם.

- לקולת העונש נתתי דעתי להודאתה של הנאשמת, לחיסכון בזמן שיפוטי ולמצבה הרפואי.
52. כמו כן, ולקולת עונשה של הנאשמת התחשבתי בקשיים שליוו את חייה הצעירים והבוגרים כפי שהדבר משתקף מתסקיר שירות המבחן. הנאשמת הקימה משפחה לתפארת כשבניה משרתים כלוחמים בצה"ל, ודומה כי במציאות בה אנו חיים, על רקע מלחמת "חרבות הברזל" המתמשכת, יש לתן משקל מסויים לעובדה זו.
53. כמו כן, נתתי דעתי לביוש (שיימינג) שחוו הנאשמת ובני משפחתה על רקע חשיפת הפרשה כפי שהעידו על כך ילדיה של הנאשמת במסגרת דיון הטיעונים לעונש.
54. לצד האמור, ובבחינת שיקול הרתעת היחיד, לא ניתן להתעלם מהתסקיר השלילי שהגיש שירות המבחן לפיו הנאשמת מרוכזת בעיקר במחירים האישיים הכבדים אותם היא משלמת בחיי היום יום ומתקשה להתייחס למעשיה הפוגעניים. עוד ציין שירות המבחן כי הנאשמת התקשתה לייחס לעצמה התנהגויות אלימות ופוגעניות ומסרה כי לתפיסתה אינה זקוקה לטיפול בתחום האלימות. שירות המבחן מצא כי הנאשמת אינה פנויה לבצע התבוננות ולבחון התנהלותה והמליץ על ענישה מוחשית, מרתיעה ומציבת גבול.
- את תפיסתה הקורבנית ביטאה הנאשמת גם בדבריה בסיום דיון הטיעונים לעונש, תוך שניכר כי אינה חשה אמפתיה כלפי הפעוטות שנפגעו, מטילה האחריות למעשיה על הורי הפעוטות וטרם הפנימה את הפסול שבהם. התרשמתי כי דבריה: "היום אני מצטערת על זה ואני יודעת שזה פסול" לא היו כנים, לא ביטאו התנצלות אמיתית ולא שיקפו קבלת אחריות וחרטה.
55. בגדרי הענישה בתוך המתחם יש לתן משקל רב לשיקולי הרתעת הרבים כדי שמי שאינו מתאים לטפל בפעוטות לא יעסוק בכך וכדי שמעשים דומים לא ישנו ובהקשר לכך יפים דברי ביהמ"ש בע"פ 5986/08 כחלון נ' מ"י (10.11.2008):
- "המערערת נטלה על עצמה תפקיד שספק אם יש אחראי ממנו - לחנך או ללן ילדים שאין רכים מהם בראשית דרכם. זהו תפקיד המחייב את העוסק בו למיומנות, נשמה -יתרה, ובעיקר אהבה וסבלנות שאין להם קץ, כי הרי מדובר בילדים שחלקם אף טרם למדו לבטא את עצמם. למרבה הדאבה, נדמה כי המערערת נעדרת כל אותם כישורים... בנסיבות אלו אין בעונש שהושת על המערערת חומרה כלשהי, עד רבה, יהא עונש זה לנגד עיניהם של כל מי שמבקש לעסוק בחינוך, ובמיוחד בגיל הרך, כדי שמעשים מסוג זה לא ישנו".
56. לאור האמור לעיל, לאחר שאיזנתי בין השיקולים לחומרא ולקולא, בדגש על העדר האמפתיה לנפגעי העבירות והעדר חרטה כנה, ואלמלא מצבה הרפואי של הנאשמת, הייתי ממקם את עונשה באמצע המתחם וגוזר עליה 4.5 שנות מאסר בפועל.
- לצד זאת, משאין מחלוקת כי מצבה הרפואי של הנאשמת מורכב וכעולה מהמסמכים הרפואיים שהוגשו על ידי ההגנה היא סובלת מאסטמה קשה וממחלות נוספות, מצאתי למקם את עונשה ב"רצפת" מתחם הענישה.

פיצוי כספי לנפגעי העבירות

57. הפיצוי לשמונת הפעוטות המוזכרים בכתב האישום ייעשה על דרך האומדן בזיקה לאירועים המיוחדים לכל פעוט כמפורט בנספחים 1-8 וכשברקע עבירת ההתעללות שבוצעה כלפי כולם.

מובהר שאין בגובה הפיצוי ללמד אודות הנזק שנגרם לפעוטות ולהוריהם, ותכליתו להעביר מסר של הכרה בפגיעה בהם ובסבלם.

העונש המושת על הנאשמת:

58. לאור כל האמור, אני גוזר על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. 3.5 שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרה.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של תשעה חודשים. הנאשמת תישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורה תעבור על מי מהעבירות בהן הורשעה.

ג. פיצוי בסך ₪ 64,000 אשר ישולם ב- 16 תשלומים חודשיים שווים (₪ 4,000 כל תשלום) החל מיום 01.03.25 ומידי 01 לכל חודש שלאחר מכן. אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מידי.

הפיצוי יחולק בין נפגעי העבירה כדלקמן: לפעוט א' - ₪ 12,000, לפעוט ב' - ₪ 20,000, לפעוט ג' - ₪ 12,000, לפעוט ד' - ₪ 4,000, לפעוט ו' - ₪ 5,000, לפעוט ז' - ₪ 2,000, לפעוט ח' - ₪ 3,000 ולפעוט י' - ₪ 6,000 לידעת הנאשמת, ניתן יהיה לשלם את הפיצוי לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון *35592-****
- במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

הנני מתיר פרסום גזר הדין ללא שמות הפעוטות והוריהם וללא כל פרט מזהה אחר.

זכות ערעור תוך 45 ימים לבית המשפט העליון.

ניתן היום, ל' כסלו תשפ"ה, 31 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.